

ZÖLD KAKAS LÍCEUM

MENTÁLHIGIÉNÉS SZAKKÖZÉPISKOLA
ÉS GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

Hatályos

Jóváhagyta és elrendelte:

Kerényi Mari
igazgató
2013.08.20.

2013.09.01. – 2016.08.31.

Braun József
kuratórium elnöke
2013.08.28.

A **pedagógiai program** a szervezetben történt változások miatt módosulhat. A felülvizsgálatot változatlan tartalom mellett is, a hatálybalépéstől számított 3 évenként el kell végezni.

Ez a PEDAGÓGIAI PROGRAM a Zöld Kakas liceum szellemi tulajdona.
Másolása, közzététele csak a jóváhagyó hozzájárulásával engedélyezett!

TARTALOMJEGYZÉK

1. A felismert probléma.....	4
2. Küldetésnyilatkozatunk	8
3. Célcsoportunk	9
4. Minőségpolitikánk	10
5. Alapvetések.....	12
5.1. SZERVEZETI ALAPÉRTÉKEINK	12
5.2. CÉLJAINK	13
6. A Zöld Kakas Program intézményei	15
6.1. ZÖLD KAKAS ACEUM MENTÁLHIGIÉNÉS SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS GIMNÁZIUM	15
6.2. ZÖLD KAKAS IFJÚSÁGI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT	16
6.3. ZÖLD KAKAS SZAKKÉPZÉS-SZERVEZÉSI KFT.	16
6.4. ÖT ELV ISKOLASZÖVETKEZET	17
6.5. ZÖLD KAKAS TEHETSÉGPONT	17
7. A választott kerettanterv	17
8. A Zöld Kakas Program vállalt problématerületei és megoldásai – kiemelt figyelmet igénylő diákok.....	18
8.1. HALMOZÓDÓ (EGYNÉL TÖBB) HÁTRÁNYOK	18
8.2. A HIÁNY MINDIG VALAMI TÖBBLETTEL JÁR EGYÜTT	18
9. Nevelési programunk	19
9.1. VISZONYAINK.....	19
9.1.1. A tanuló és az intézmény kapcsolata	19
9.1.2. A tanulócsoporthoz való besorolás	19
9.1.3. A munkatársak és az intézmény kapcsolata	20
9.1.4. Szülők és az intézmény kapcsolata.....	23
9.2. A NEVELŐ MUNKÁNK METODIKÁJA	23
9.3. TEVÉKENYSÉGEINK	24
9.3.1. A mentálhigiénés gondozás	24
9.3.2. A diákok személyiségfejlesztése	27
9.3.3. Harmonizálás (felzárkóztatás).....	28
9.3.4. Tehetség gondozás.....	28
9.3.5. Ifjúsági Tanácsadó Szolgálat (ITSz).....	29
9.3.6. Öt Elv Iskolaszövetkezet	29
9.3.7. Az iskola által kínált élmények	31
9.3.8. Gyermek és ifjúságvédelem	31
9.3.9. Szociális hátrányok enyhítése	32
9.4. MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS	33
9.4.1. Felvétel/átvétel az iskolába	33
9.4.2. A diákok értékelése (vizsgaszabályzat)	33
ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK ALAPJAI	33
9.4.3. A munkatársak értékelése	36
9.4.4. Az intézmény értékelése	36
10. Képzési program tervezése	36
11. Helyi tantervünk.....	36
11.1. A TANÉV RENDJE	36
11.2. A TANULMÁNYOK IDEJE	37
11.3. ISMERETÁTADÁS MÓDJAI.....	37

11.4.	ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS	38
11.5.	AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉS ELVEI	38
11.6.	EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	38
11.7.	MINDENNAPOS TESTNEVELÉS PROGRAMJA	39
11.8.	FOGYASZTÓVÉDELMI PROGRAM	39
11.9.	KÖRNYEZETNEVELÉSI PROGRAM	39
11.10.	KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS PROGRAM	40
11.11.	TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSE ÉS AZ ERŐSZAKMENTES KONFLIKTUSKEZELŐ TECHNIKÁK ALKALMAZÁSÁVAL KAPCSOLATOS PROGRAM	40
11.12.	A KORSZERŰ, A XXI. SZÁZADNAK MEGFELELŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁNAK PROGRAMJA	41
11.13.	AZ INFOKOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSÁNAK PROGRAMJA	41
11.14.	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	42
11.15.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	42
11.16.	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK	42
11.17.	TANTÁRGYAK STRUKTÚRÁJA	42
11.18.	ÓRATERVEK - ÉVES	44
11.19.	ÓRATERVEK - HETI	47
12.	Szakmai programunk	49
13.	Dokumentációs rendszerünk	50
14.	Minőségirányítási rendszerünk	50
15.	Eszköz- és felszerelések jegyzéke	51
15.1.	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA INFRASTRUKTURÁLIS FELTÉTELEI	51
15.2.	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA TÁRGYI FELTÉTELEI	51
16.	Záradék	52
17.	melléklet 1.sz. tananyag-követelmények	53
18.	melléklet 2.sz. AZ oktatott szakmák tárgyi feltételei	54

1. A felismert probléma

A Magyarországon 1989-ben bekövetkezett rendszerváltás után, máig tartó érvénnyel a 14-25 éves kori-csoportban is látványosan gyorsuló ütemben növekedett és növekedik a marginalizálódók száma, akiknek segítség nélkül minimális az esélyük a kívánatos polgári értékek szerinti élet megvalósítására.

Ma Magyarországon a 14-25 év közötti fiatalok, fiatal felnőttek 25-30 %-a (!) küzd olyan problémákkal, melyek miatt képtelenek segítség nélkül középfokú képzettséget megszerezni, szakmát tanulni, sikerrel elhelyezkedni és érvényesülni a munkaerőpiacon.

Tudható, hogy az említett folyamat nem a rendszerváltással kezdődött, hanem évtizedekkel korábban. A rendszerváltás okozta strukturális zavarok és módosulások „csak” transzparenssé, láthatóvá tették a jelenséget – sokak számára. Ám rendszerszintű megoldás azóta sem született e problémára.

Problémáik sokrétűek - és halmozottak. A ma széles körben elfogadott és alkalmazott pszicho-szociális terminológia szerint: szociális hátrányok, kulturális hátrányok, tanulászavar, magatartászavar, pszichés megbetegedések, egészségügyi problémák, mentálhigiénés zavarok, egyenetlen személyiségfejlődés, részképeségihiány, önértékelési zavarok, motivációhiány, agresszió, függőségek stb.

Az említett populáció növekedésének és tartós jelenlétének okai nincsenek kellő mélységben feltárva. Saját kutatásaink¹ alapján mi a fiatalok nagyon erős, ám artikulálatlan autonómítás-törekvéseit látjuk a jelenség hátterében.

Pontosabban azt, hogy sem az érintettek, sem a környezetük nem annak ismeri fel a problémát, ami – azaz az **erőteljes autonómítás-törekvés érvényesülése gátoltságának**.

Ugyan a jelenség általános Magyarország határain belül, de azon túl is. Budapest, ahol a Zöld Kakas Líceum működik, jó néhány paraméterben különbözik az ország más területeitől. Néhány az eltérések közül:

- *a budapesti középiskolák könnyebben szabadulnak meg nehezen kezelhető, deviánsként megbélyegzett diákjaiktól – ily módon markánsabban érzékelhető a „középiskolából kihulló”, az u.n. drop-out csoport problematikája, azaz karakteresebben ismerhető fel egy eddig nem azonosított csoport, az u.n. **„zűrös helyzetű” fiatalok** csoportja*
- az említett körbe tartozó budapesti fiatalság esetében markánsabban érzékelhető, hogy jelzett problémáik alapvetően nem a szegénység-

¹ Lsd. Braun József és munkatársai: Resztoratív konfliktuskezelés az iskolában (Gyerekközpontú módszerek. Módszertani válogatás alternatív iskolák jó gyakorlatából. 336-356 oldal; kiadó: Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft, 2012) http://www.educatio.hu/download/tamop_311/kiadvanyok/Alternativ/gyermekkozpontu_konyv_net.pdf

lsd. Kerényi Mária - Braun József: Zöld Kakas (A tanulás szabadsága Magyarországon.) 338-421 oldal. szerk. Klein Sándor – Soponyai Dóra, SHL Kiadó, Budapest, 2011)

ből, nem a földrajzi elzártságból adódnak

- az említett körbe tartozó budapesti fiatalság esetében markánsabban érzékelhető, hogy jelzett problémáik alapvetően nem szocializációs hiányokból adódnak
- az említett körbe tartozó budapesti fiatalság esetében az öko-szociális² szempontból hátrányos helyzetű fiatalok egyre nagyobb csoportja sorolható jól láthatóan az u.n. „zűrös helyzetű” fiatalok csoportjába
- a budapesti fiatalság esetében jól látható, hogy a „zűrös helyzetű” fiatalok éppúgy növekvő számban és számarányban vannak jelen az öko-szociális szempontból hátrányos helyzetű, mint a többségi rétegekben
- az említett körbe tartozó budapesti fiatalság esetében jól látható, hogy a „zűrös helyzetű” fiatalok hátrányos helyzetének forrása nem deficit, nem valaminek a hiánya a többségi csoportot alkotókhoz képest, hanem éppen egy olyan többlet jelenléte, amit a többségi csoport nem ismer el. Nem ismeri el sem a közoktatás, sem a munkaerőpiac.
- az említett körbe tartozó budapesti fiatalság esetében jól látható, hogy a „zűrös helyzetű” fiatalokban jelen lévő autonómítás-törekvés elemei erejű, ám rejtett, és artikulálatlan.

A magyar iskolarendszer illetve a szociális-, egészségügyi-, munkaügyi ellátórendszerek felkészületlenek a „zűrös helyzetű” fiatalok jelentette egyre súlyosbodó társadalmi probléma kezelésére. Míg az általános iskolás korban (c.c.a. 10 éves életkorig) jól kiépített, illetve 14 éves életkorig elfogadható színvonalú ellátórendszer működik a tanulási és/vagy viselkedési zavarokkal küszködő diákok ellátására, addig az a 15 éves életkor feletti diákok számára gyakorlatilag megszűnik.

Ez az ellátórendszer sem képes azonban ma diagnosztizálni, s így, értelemszerűen releváns választ produkálni sem az autonómítás-törekvésekre, sem azok gátltságára. Azaz az ellátórendszer jelenleg a „zűrös helyzetű” fiatalok esetében rendkívül kis hatékonysággal és eredményességgel képes csak működni.

Az említett problémákkal küszködő fiatalok jelentős hányada „virtualizálódik”, azaz a társadalmi ellátórendszerek - elsősorban az oktatás és a munkaügy - számára elérhetetlenné válik.

² A hátrány ez esetben szociális jellegű és/vagy gazdasági jellegű. A szociális jelleg alatt az emberi kapcsolatok hiányosságát értjük (pl. egyedülálló szülő neveli; az egyik szülő alkoholista; stb.). Az ökológiai (gazdasági) jelleg adódhat pl. gazdasági recesszióból; tömeges elbocsátások következtében keletkezett munkaerőfeleslegből; elavult szaktudásból; munkaerőpiaci diszkriminációból/vállalkozás esődbemeneteléből stb.

A közoktatás szinte minden intézményében jelen vannak, erősödnek a többnyire „deviancia”-val jellemzett tüneteket produkálók, a „zűrös helyzetű” fiatalok, ám ezen intézmények nem képesek olyan ütemben megújítani eszközkészletüket, metodikáikat, ahogy a probléma erősödik. Ezt jól jelzi az iskolarendszerből kihulló, kiszoruló populáció növekvő számossága – miközben az iskolák nem tudják létszámkeretüket feltölteni!

Két intézménytípusban „gyűlnek fel” érzékelhető mértékben a „zűrös helyzetű” fiatalok: az egyik a felnőttképző intézmények ifjúsági tagozatai, a másik pedig a szakképzés. Egyik sem felkészült a problémáik megoldására. Egyikben sincs jelen a munkaszervezet olyan fokú tudatossága, amely képes lenne a jelenséget annak látni, ami – t.i. **drive-szerűen, hajtóerőként működő autonómítás-törekvés**. Nincs jelen az a szervezeti tudatosság, amely képes lenne a „zűrös helyzetű” fiatalokban jelenlévő nagy erejű drive-nak – az autonómítás-törekvésnek megfelelő szervezeti struktúrát, kultúrát és működési módot kifejleszteni és működtetni.

A jelenség az evolúciós szervezetelmélet³ keretében válik érthetővé. Az evolúciós szervezetelmélet keretében értelmezhető az u.n. ethosz-orientált szervezeti működési jelleg, ami a „zűrös helyzetű” fiatalok számára kínál releváns környezetet.

A negatív karrier

Az iskolaválasztás eleve a „jobb híján” elv alapján történik a „zűrös helyzetű” fiataloknál. Rossz eséllyel indulván a középiskolába való bekerülésért folyó versenyben, eleve érdeklődésüknek, valós képességeiknek nem megfelelő helyet választanak tudatlanságból vagy kényszerűségből. A rossz kezdetet szükségszerűen kudarcos folytatás követi: az amúgy is nehézségekkel küzdő fiatalnak egy olyan iskolai környezethez kell(ene) alkalmazkodnia, amely nem az ő képességeire, igényeire méretezett. Jellemzően a rossz helyzeten inkább ront a más igényeknek megfelelő iskola, s elindul a diák negatív karrierje, mely aztán azzal végződik, hogy a fiatal 17-18 évesen több iskolatípust és oktatási intézményt kipróbálva, kudarcok tömegével a háta mögött magányosan, légüres térben áll. Érzései ambivalensek: *nálam ezerszer ostobábbak már mire vitték!* És: *Nem vagyok jó semmire, értéktelen teher vagyok a világ nyakán!*

³ lsd. Kerényi Mária - Braun József: Zöld Kakas (A tanulás szabadsága Magyarországon.) 338-421 oldal. szerk. Klein Sándor – Soponyai Dóra, SHL Kiadó, Budapest, 2011.

És akkor mi lesz ezekkel a gyerekekkel?

Középiskolai végzettség nélkül, tanulási-, magatartási-, mentálhigiénés zavarokkal, ugyanakkor fel nem ismert, s ezért lefojtott autonómítás-törekvésük generálta rendkívül erős indulatokkal terheltén eleve hátrányos helyzetbe kerülnek a munkaerőpiacon.

Szűk szubkultúrába szorulva, támaszra képes szociális és identifikációs háttér nélkül, tisztázatlan önképpel és zavaros értékrenddel nagy a veszély, hogy végképp marginalizálódnak (kriminalizálódás, betegség, függőségek stb.).

Egy lehetséges válasz

a

Zöld Kakas Program

2. Küldetésnyilatkozatunk

Kiindulópontunk

Akiknek megoldást kínálunk:

Azok a középiskolás korú fiatalok, akik a középiskolákban általában rendelkezésre álló érvényesülési lehetőségek keretei között *sikertelenek* – noha az érettségi és/vagy szakma megszerzéséhez szükséges képességekkel rendelkeznek.

Amit a megoldáskeresők meg tudnak fogalmazni – megfogalmazott igényeik:

Céljuk a sikeres életpálya megvalósítása – annak egy fázisaként középfokú iskolai végzettség (érettségi, szakma) megszerzése.

Amit nem tudnak megfogalmazni, de szükségük van rá – lappangó igényeik:

A sikeres életpálya *feltételeinek* megteremtése.

(Az tekinthető *sikeres* embernek, aki tudatosan épített karrierje során optimalisan képes kihasználni törekvéseit, egyéni adottságait, képességeit valamint a környezet kínálta lehetőségeket, igényeket. Aki ezt az optimalizálást képes folyamatosan megújítani – önmaga és környezete meglégedtségére.)

A ZÖLD KAKAS PROGRAM KÜLDETÉSE

Dolgunk, hogy segítsük kielégíteni a hozzánk fordulókat, a „zűrös helyzetű” fiatalok megfogalmazott és lappangó igényét: a sikerre való alkalmasság állapotának elérését, s a sikeresség megvalósítását.

Közreműködünk abban, hogy a fiatal ráébredjen: saját sikerességének melyek azok az elemei, amelyek tőle függenek. Segítünk, hogy ezeket tudatosítsa, fejlessze, megteremtse.

Közreműködünk abban, hogy a fiatal fel- és megismerje a környezetében rejlő lehetőségeket, ugyanakkor a környezet vele szemben támasztott igényeit is. Segítünk, hogy a környezettel való optimális együttműködést kialakítsa, fenntartsa.

Lehetőséget biztosítunk az érettségi vizsga illetve szakmai végzettség megszerzéséhez.

Segítünk az egyéni karrierterv kialakításában, annak megvalósítását folyamatosan nyomon követjük, támogatjuk.

3. Célcsoportunk

Azok az ép értelmű, 14 éves vagy annál idősebb, befejezett 8. i-csoportos végzettséggel rendelkező fiatalok, akik középiskolai végzettséget szeretnének szerezni – ám különböző problémáik miatt a „hagyományos” középiskolai rendszer nem tolerálja őket, onnan kihullanak. Akikben erőteljes, ám jórészt rejtett autonómítás-törekvés él.

Őket hívjuk **„zűrös helyzetű” fiataloknak**.

Diákjaink többek között az alább felsorolt problémákkal, azok halmozódásaival illetve következményeikkel küszködnek:

- tanulászavar
- magatartászavar
- részképességhiány ill. – zavar
- diszfunkciók
- szociális hátrány
- kulturális hátrány
- etnikai hátrány
- hipermotilitás
- hipomotilitás
- POS
- függőségek
- egészségügyi zavarok
- stb.

(Nem vagyunk felkészültek pl. pszichotikus problémák kezelésére.)

A „zűrös helyzetű” fiatalok további, az öko-szocio-kulturális illetve az egészségügy fogalomkészletével nem leírható, drive-szerű sajátosságokkal is rendelkeznek. E drive-szerűen működő sajátosságokat összefoglalóan **autonómítás-törekvés**ként azonosítjuk.

A „zűrös helyzetű” fiatalok autonómítás-törekvései többnyire rejtettek azért, mivel sem ők, sem a környezetük nem ismeri fel, illetve nem autonómítás-törekvés-ként ismeri fel azokat.

Az említett autonómítás-törekvés elemi erejű és drive-szerűen működik, azaz **hajtóerő-jellegű**.

Az említett autonómítás-törekvés sajátos hajtóerő-jellegéből fakadóan a „zűrös helyzetű” fiatalokkal csak olyan szervezeti környezetben lehetséges eredményes munkát végezni, ahol e hajtóerők érvényesülése biztosított. Ezt a szervezeti környezetet az et-hosz-orientált működési jelleg képes biztosítani (a többségi iskolák alapvetően nem et-hosz-orientált, hanem hatalom-orientált szervezeti környezetet valósítanak meg!).

A „zűrös helyzetű” fiatalok autonómítás-törekvésének néhány jellemzője

- csak partneri viszonyokat képesek elfogadni
- csak kongruens, autonóm személyeket képesek elfogadni
- többségük bizonyos fokú tisztánlátással rendelkezik
- többségük rejtett, különös képességekkel rendelkezik
- szabály- és tekintély-tagadóak, ugyanakkor biztonságra vágnak (szabálytagadásuk mögött meghúzódik egyfajta **szabályozottság** iránti vágy?!)
- megértésre vágnak

- elfogadásra vágnak
- sok kapcsolatuk van, de elmélyült kapcsolatuk nincs - magányosak
- életükben alig-alig volt általuk is elfogadott tekintélyszemély
- mindig „zűr” volt körülöttük.

A „zűrös helyzetű” fiatalok autonómítás-törekvése mögött meghúzódó drive néhány összetevője

- teljesség-élményre törekvés
- déjá vu érzés (a jövőre és múltira vonatkozóan is)
- kiterjesztett tudatosság erősödése
- a köznapi tudat korlátozottsága
- szabadságtörekvés az identifikációs csoporttól
- a személyes moralitás ébredése
- törekvés a jelenben létezésre (a múlt – szokások, családi történelem stb. – érdektelensége; a jövő érdektelensége)
- vezetettség-élményre hagyatkozás
- stb.

A célcsoporton belül az életvitelüket illetve élethelyzetüket tekintve további differenciálásokat célszerű tenni tapasztalataink szerint.

E differenciálások mindig az adott diák-populáció sajátosságaihoz igazodnak, s ezek képezik alapját a diákcsoportok alakításának is.

4. Minőségpolitikánk

A Zöld Kakas Program minden intézményében - így a Zöld Kakas Iceum esetén is - a küldetésnyilatkozatban megfogalmazott vállalások maximális kielégítésére törekszünk. Részletesen lsd. http://wiki.zoldkakas.hu/Minőségirányítási_rendszer.

Vállalt feladatunk: a hozzánk forduló megfogalmazott és látens igényeinek - autonómítás-törekvéseiknek – harmonizálása, majd ezek érvényesülésének elősegítése.

Az ő ez irányú elégedettségük = munkánk eredményessége.

Ennek érdekében a programot a személyközpontúság és a resztoratív szemlélet érvényesítése jegyében valósítjuk meg.

A hozzánk forduló elégedettségének fenntartása, a személyközpontúság biztosítása érdekében mind a program, mind a program intézményeinek folyamatos fejlesztését alapfeltételnek tekintjük.

A folyamatos fejlesztés követelménye adódik abból is, hogy a Zöld Kakas Programot és annak intézményeit az u.n. ethosz-orientált szervezeti működési jelleg dominanciájával működtetjük – aminek egyik meghatározó jellemzője a folyamatos változásban, fejlődésben levés.

Ezt szolgálja, illetve ennek egyik meghatározó intézménye a Zöld Kakas Program Minőségirányítási rendszere is. Ez az egyik biztosítéka annak, hogy tevékenységünket folyamatosan magas színvonalon, felügyelt körülmények között tudjuk végezni.

A Zöld Kakas Program vezetősége teljeskörűen elkötelezett vállalt feladatunk iránt. Elkötelezettségét rendszeresen kinyilvánítja, megújítja, és követendő mintának állítja mind közvetlen, mind közvetett partnereink elé.

A programot a **FÜPI Minőségmodell** szerint független, akkreditált tanúsító szervezettel, a Certop Rendszerházzal tanúsítottuk.

5. Alapvetések

5.1. Szervezeti alapértékeink

Alapértéknek a Zöld Kakas Programban érintett személyek személyes erkölcsi-ségeit, a **személyes ethoszait**, mint belső késztetéseket tekintjük.

Mivel a személyes erkölcsiség, a személyes ethosz csak társas közegben képes érvényesülni, s e társas közegben megjelenő személyes ethoszok egyfajta ösz-szegződéseként előáll a *szervezeti ethosz* – alapértéknek másrészt a Zöld Kakas Program **szervezeti ethoszá**t tekintjük. A szervezeti ethosz éppúgy hajtóerőként működik a szervezet számára, mint a személy számára a személyes ethosz.

A programban résztvevő személyek ethoszának, s így a Zöld Kakas Program ethoszának egyfajta megjelenési formája a programban részt vevő személyek autonómítás-törekvése.

Azaz más megfogalmazásban a Zöld Kakas Program alapértéke a **programban érintett személyek autonómítás-törekvése**.⁴

Autonóm az a személy, aki képes önnönmagát illetően megalapozott döntések meghozatalára, azokért teljes körűen képes felelősséget vállalni.

Az autonóm személy rendelkezik az alábbi képességekkel:

- kritikai szemléletmód – s annak érvényesítése társas kapcsolataira is,
- kutatói attitűd – s annak érvényesítése társas kapcsolataira is,
- egyéni adottságai felismerése, fejlesztése és érvényesítése,
- képes egyenrangúként együttműködni,
- képes értékrendjeit szándékoltan megválasztani, újraválasztani,
- képes identitásait megválasztani, újraválasztani.

⁴ A kétfajta megfogalmazás ugyanarra a jelentéstartalomra utal – különböző nézőpontból. A nézőpontok megválasztása s tudatos alkalmazása az ethosz-orientált működési jelleg sajátos-sága.

Az autonóm személylé válásnak nincs végállapota és nincsenek megállapodott szakaszai.

Ha az autonóm személylé válás folyamata megakad, azonnal megindul a személyes autonómia leépülése.⁵

A Zöld Kakas Program a ténylegesen, a mindennapokban érvényesülő szervezeti értékeit rendszeres időközönként felülvizsgálja annak érdekében, hogy a kívánattól való eltérések korrekciója megtehető legyen.

A Zöld Kakas Program ténylegesen, a mindennapokban érvényesülő szervezeti értékei az u.n. Érték Modell⁶ keretében kerülnek meghatározásra.

5.2. Céljaink

1. A Zöld Kakas Program legfőbb célja: a programban érintett személyek **bel-ső késztetéseinek, mint személyes ethoszainak ÉRVÉNYESÍTÉSE.**

Más megfogalmazásban, de azonos jelentéstartalommal:

A Zöld Kakas Program legfőbb célja: a programban érintett személyek **autonómítás-törekvéseinek ÉRVÉNYESÍTÉSE.**

2. Mivel a személyes erkölcsiség, a személyes ethosz csak társas közegben képes érvényesülni, s e társas közegben megjelenő személyes ethoszok egyfajta összegződéséként előáll a *szervezeti ethosz* – legfőbb célnak más-részt a **szervezeti ethosz ÉRVÉNYESÍTÉSÉT** tekintjük.

Más megfogalmazásban, de azonos jelentéstartalommal: a Zöld Kakas program legfőbb célja: a programban érintett személyek alkotta **szervezet⁷ autonómítás-törekvésének ÉRVÉNYESÍTÉSÉT** tekintjük.

⁵ Lsd. még http://wiki.zoldkakas.hu/Autonóm_személy

⁶ Lsd. még <http://wiki.zoldkakas.hu/értékmodell>

⁷ A szervezet itt „élőlénynek” tekintendő, t.i. rendelkezik mindazokkal az attribútumokkal, amivel a közmegegyezés a biológiai élőlényeket megkülönbözteti az élettelen jelenségektől – u.m. keletkezik és elmúlik, a keletkezés és elmúlás közti időtartamban növekszik, szaporodik, környezetével anyag-, energia- és információ-cserét folytat. Mint „élőlény”, ez a munkaszervezet is ki van téve az evolúciós hatásoknak.

3. Az ethosz-orientált szervezeti működésre jellemző u.n. **ÖT ELV érvényesítése**, u.m.

- [Tudatos vállalás elve](#)
- [Koherencia elve](#)
- [Koevolúció elve](#)
- [Autonómia-törekvés kielégítésének elve](#)
- [Kongruens személy elve.](#)

4. A Zöld Kakas Programban a **releváns szervezeti dimenziók** meghatározása és érvényesítése - összhangban a szervezeti értékekkel.

A Zöld Kakas Programban preferált szervezeti dimenziók aktuálisan:

- A diákok jellemző, illetve lehetséges HALADÁSI ÚTJAI a ZK Programban
- A *diákok* jellemző, illetve lehetséges VÁLASZTÁSAI a ZK Programban
- A *munkatársak* jellemző, illetve lehetséges VÁLASZTÁSAI a ZK Programban
- A FIGYELEM TERE forrása, intenzitása, irányultsága és lehetséges összetétele
- A KOMMUNIKÁCIÓS TÉR formális elemei – a tematizáló személy jelzésével
- Az INTENZITÁS TERÉNEK jellemzői illetve lehetséges érvényesülései

Az egyes dimenziók nem különülnek el egymástól.

A dimenziók elkülönítése csak és kizárólag amiatt szükséges, hogy egyrészt a figyelem irányát kijelöljék, valamint a fogalmi meghatározást – azaz a róluk való gondolkodást – lehetővé tegyék.

A dimenziók között nincs sem sorrendi, sem oksági kapcsolat.

A dimenziók áthatják egymást.

A dimenziók közötti áthatás az érintett személyeken keresztül valósul meg – a dimenziók csak akkor értelmesek, ha azokban a személyek érintettek.

Egy-egy személy egy időben több dimenzióban is érintett. Az egyikben szerzett benyomásait, információit, inspirációit stb. érvényesíti a többi dimenzióban is. Ez az érvényesítés annál eredményesebb, minél inkább tudatában van ennek az illető, minél tudatosabb ez irányú szándéka.

Részletesebben lsd. [felügyelt szervezeti dimenziók](#) c. eljárásban.

6. A Zöld Kakas Program intézményei⁸

6.1. Zöld Kakas *L*iceum Mentálhigiénés Szakközépiskola és Gimnázium

A Zöld Kakas Program megvalósításának központi színtere. Az iskolában folyó közismereti-, valamint szakképzés a további sikeres életút szempontjából elengedhetetlen feltételeket teremti meg.

Az iskola elkülönült oktatási egységei az alábbiak:

1. ÉRETTSÉGIRE FELKÉSZÍTŐ – 9-12 évfolyamok

Az oktatási egységen a többségi középiskolákban általánosan elterjedt évfolyamokra kerülnek beíratásra a diákok.

A csoport-szervezés alapja a diákok sajátosságai, illetve az evvel harmonizáló tanítási/tanulási koncepció.

A csoportok között megkülönböztetett szerepet játszik az u.n. identifikációs csoport (i-csoport). A diák értelemszerűen abba az i-csoportba tartozik, ahová a legharmonikusabban „identifikálódik”. Ebben az identifikációban kiemelet szerepet játszik az i-csoport vezetője. Az i-csoportvezető és a diák között kialakuló és működő kapcsolat az egyik alapja a diákkal való hatékony munkának (a másik a mentorral való kapcsolata). Az i-csoportvezető felelőssége, hogy a csoportjába tartozó minden diák tanulási útját folyamatosan figyelemmel kísérelje, menedzselje.

Minden diák tagja valamely i-csoportnak.

Egy diák csak egy i-csoportnak lehet tagja.

Minden diáknak folyamatosan lehetősége a váltás i-csoportok között.

Tanítás/tanulási aktivitás zajlódhat az i-csoportokban, e célra és meghatározott időtartamra szervezett tanulócsoportokban, valamint projektcsoportokban.

Az alábbi ágazatokban készítünk fel diákokat

- Hang-, film- és színháztechnika
- Közgazdaság
- Pedagógia.

⁸ Az intézmények működtetője a MH *L*iceum Alapítvány

2. SZAKKÉPZŐ évfolyamok

Szakképző évfolyamainkon az érettségit megelőzően is, az érettségit követően is valamint u.n. párhuzamos művészeti képzés keretében is lehetséges tanulni.

A szakmák, amikre felkészítés folyik az iskolában

Pedagógiai és családsegítő
Mozgókép és animációgyártó
Vállalkozási és bérügyintéző

A diákok tanulási útjai

A speciális oktatás-szervezés lehetővé teszi, hogy a diákok adottságaiknak, haladási ütemüknek stb. megfelelően egyrészt egyénileg vegyék fel tantárgyaikat (amikből az elkövetkező időben eredményt kívánnak elérni), másrészt egyénileg választhassák meg az(oka)t a tanulócsoport(ka)t, melyek aktivitásaiban részt kívánnak venni. E módszer – összhangban a fő szervezeti célokkal – lehetővé teszi, hogy a diákok egyes tantárgyakból visszamaradjanak, másokból előre szaladjanak.

A programban résztvevő diákok tantárgyaikat egyénileg veszik fel, csoportjaikat egyénileg választják meg - mentoraik támogató együttműködését igénybevéve

6.2. Zöld Kakas Ifjúsági Tanácsadó Szolgálat

A Liceumban folyó tevékenység támogató intézménye. Szolgáltatja az iskola számára a gyermekjóléti, a szociális, a pályaorientációs, a karriertervezési feladatok ellátását.

Biztosítja és ápolja a Zöld Kakas Program külső kapcsolatait a gyermekjóléti, szociális és nevelési intézmények, szolgáltatók terén.

6.3. Zöld Kakas Szakképzés-szervezési Kft.

A Liceumban folyó tevékenység kiegészítő intézménye. Inkubátorház jellegével biztosítja az iskola és az u.n. munka világa közötti átmenetet, segít a megfelelő munkahely megtalálásában – elsősorban a szakképzésbe bekapcsolódott diákok számára.

Kiemelt szerepe van az iskolai szakképzésben résztvevő diákok szakmai gyakorlata szervezésében.

6.4. Öt Elv Iskolaszövetkezet

A Líceumban folyó tevékenység támogató intézménye.

Szolgáltatja az iskola számára a mentálhigiénés, kríziskezelési, prevenciós feladatok ellátását. Inkubátorház jellegével biztosítja az iskola és az u.n. munka világa közötti átmenetet, segít a megfelelő munkahely megtalálásában – elsősorban a szakképzésbe nem bekapcsolódó diákok számára.

Aktív szerepet vállal a diákok vállalkozási ismereteinek bővítésében, vállalkozási készségeinek fejlesztésében, a pénzhez való reális viszonyuk kialakításában, az iskola melletti munkavégzés és pénzkereset feltételeinek biztosításában, a felelős munkavállalói attitűd kialakításában.

6.5. Zöld Kakas Tehetségpont

A Zöld Kakas Program keretében folyó mindenféle tehetség-azonosítással, tehetség-gondozással, tehetség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységet a Zöld Kakas Tehetségpont (ZKT) keretében fogja össze.

A ZKT nem önálló jogi személy, az MH Líceum Alapítvány szervezeti egységként működik.

A ZKT már 2010 óta regisztrált tagja a magyar tehetségpontok hálózatának.

7. A választott kerettanterv

A Zöld Kakas program által választott kerettanterv az

[ALTERNATÍV KERETTANTERV a „különleges bánásmódot igénylő – ún. ZK” diákok számára”.](#)

(Az EMMI határozat

dátuma: 2013. május 13.

iktatószáma: 5105-6/2013/KOIR)

A jelen pedagógiai program illetve a választott kerettanterv szerves egységet képez.

Megjegyzés az alternatív kerettantervben szereplő „különleges bánásmódot igénylő – ún. ZK diákok” illetve a jelen pedagógiai programban szereplő „zűrés helyzetű diákok” fogalmak alatt ugyanaz a célcsoport értendő.

8. A Zöld Kakas Program vállalt problématerületei és megoldásai – kiemelt figyelmet igénylő diákok

8.1. Halmozódó (egynél több) hátrányok

Jellemzés

Egy-egy, hátrányos megkülönböztetést előidéző helyzetet (mint pl. "csak" diszgráfia, "csak" etnikai származás, "csak" kulturális elmaradás stb.) ma a közoktatás intézményrendszere jó eséllyel képes kompenzálni. Ezekben az esetekben többnyire jól látható maga az "ok", így az átlagosnál kicsivel több figyelemmel, a kortárs közösség kismértékű motiválásával jó eredmények érhetőek el.

Halmozódás esetén az említett eszközök működtetése már kevés. Nem különíthető el egy, jól meghatározott "ok", a személyiség sajátos, rejtélyes védekező mechanizmusokat épít ki.

Megoldás

Személyközpontú gondoskodás. A gondoskodás egy - markáns - eleme a személyközpontú pedagógiai munka.

8.2. A hiány mindig valami többlettel jár együtt

Jellemzés

Köznapi tapasztalat, hogy a "zűrös helyzetű" fiatalok számos **hiánnyal** rendelkeznek. Hiánnyal – t.i. mihozzánk, a többséghez képest értelmezhetően rendelkeznek ők hiánnyal.

Ezt a különbséget jórészt csak mi, a többség érzékeljük az ő hiányuknak – ők maguk általában nem. Éppen e miatt meglehetősen nehéz az ő együttműködési készségüket megnyerni az általuk nem érzékelt „hiány” leküzdésében.

Ugyanakkor a "zűrös helyzetű" fiatalok között számos tehetség fedezhető fel. Azaz többségük egyfajta képesség/készség **többlettel** rendelkezik hozzánk, a többséghez képest. Sok sikeres közéletti ember CV-jében arról számol be, hogy ő rossz, komisz kölyök - "zűrös helyzetű" fiatal volt. Köznapi tapasztalat, hogy a "zűrös helyzetű" fiatalok között számosan rendelkeznek **különös képességekkel** - amiket csak azért nem tekintünk tehetségnek, mert vagy fel sem ismerjük, vagy nem látjuk hasznosíthatóságuk lehetőségét, s így nem hogy tehetségnek, hanem éppen zavaró devianciának tekintjük azokat.

Megoldás

A program egyik hangsúlyos eleme a nyílt készség/képességtöbblet valamint a különös képességek (tehetség) gondozása illetve a rejtett készség/képességtöbblet feltárása és gondozása.

Ennek intézményesült keretei

- a tanulási utak gazdag kínálata
- Zöld Kakas Líceum Kft. és az Öt Elv Iskolaszövetkezet keretében a projektszerű tanulás/tanítási helyzetek valamint az inkubációs program
- a Zöld Kakas Tehetségpont működtetése.

9. Nevelési programunk

9.1. Viszonyaink

9.1.1. A tanuló és az intézmény kapcsolata

Az iskolában az oktatás-nevelés csoport-szerveződés keretei között folyik. Az alapvető szervezeti egység az i-csoport.

A diák kétféle módon, kettős minőségében kapcsolódik az iskolához.

- Egyrészt mint az i-csoport (ill. különféle tanulócsoportok) tagja. Ekkor mint a csoport tagja az adott tanulócsoport vezetőjén, koordinátorán stb. keresztül érvényesül viszonya az iskolával.
- Másrészt, mint szuverén egyéniség. Ekkor, mint individuum a mentoron keresztül realizálódik kapcsolata az intézménnyel.

A kétféle viszonyulás nincs egymással hierarchikus kapcsolatban; feltételezik és kiegészítik egymást.

A felnőtt-diák viszonyt éppúgy, mint a diák-diák és a felnőtt-felnőtt viszonyt a szimmetria jellemzi. Alapja az alapértékként megfogalmazott [autonómia-törekvés](#). Minden kapcsolat, viszony esetében elengedhetetlen a szerepek, kompetenciák⁹ és felelőségek pontos körülhatárolása.

Természetesen ebben a vonatkozásban a felnőttnek (tanárnak, segítőnek, egyéb munkatársnak) meghatározó felelőssége van. Ő képviseli elsősorban az iskola alapértékeit, ő adja tovább, ő ügyel a megvalósulásukra - miközben az értékek realizálásában a diákok és a felnőttek azonos mértékben vesznek részt.

A diákokkal, munkatársakkal kapcsolatosan felmerülő problémák, konfliktusok megoldására alapvetően a resztoratív szemléletmód jegyében járunk el, az azt szolgáló eszköztárat alkalmazzuk.

9.1.2. A tanulócsoportokba való besorolás

Új diákjaink rövid, a tanév rendjében meghatározott u.n. ismerkedési időszakra ideiglenes besorolást kapnak éppen futó i-csoportjaink/tanulócsoportjaink figyelembevételével. Az ismerkedési időszak alatt mérik fel szaktanáraink a diák hozott tényleges is-

⁹ Itt döntési jogkör értelemben!

meretanyagát, motivációit, törekvéseit valamint mentálhigiénés állapotát. Ezek ismeretében, az ismerkedési időszak leteltével ajánljuk meg a diáknak a számára legmegfelelőbbnek tartott i-csoportot. Lehetséges, hogy ajánlatunk a dokumentáltan befejezett évfolyamok alapján várhatótól eltér.

A csoportok kis létszámúak.

- *Az alapvető csoportképzés* legfontosabb kritériuma a diákok identifikálódási hajlandóságai valamint a diákok sajátosságai, mint pl.: **felkészültsége, tanulási stílusa és tempója, mentálhigiénés állapota, hajtóerői alkotta mintázat, azonosítható törekvései stb.** E szerint alakítjuk ki az i-csoportokat.
- *A másodlagos csoportképzések* kritériumai lehetnek pl. a diákok **mentálhigiénés problémái, sajátosságai**, lehet **tanulásszervezési** megfontolás (pl. idegen nyelv oktatása), lehet **érdeklődés** szerinti, lehet **projektek** szerint stb.
- A kiscsoportos fejlesztések keretében a csoportképzés az azonos vagy hasonló **készség-/kompetenciahiányok** mentén valósul meg.
- Az iskola rendelkezésére álló infrastruktúra is igényel csoportbontást, például a számítástechnika/informatika oktatását a teremkapacitás miatt kell bontani.

Mind a csoportok kialakításakor, mind a diákok csoportba sorolásakor a lehető legteljesebb mértékben igyekszünk a diákok egyéni haladási útjait támogatni.

A csoportok összetételének figyelése folyamatos. Cél az, hogy a diákok mindenkor a számukra legmegfelelőbb csoportokba kerüljenek.

9.1.3. A munkatársak és az intézmény kapcsolata

A [Zöld Kakas Program](#), s benne a Zöld Kakas liceum jellemzően ethosz orientált jelleggel működő szervezet.

Az [ethosz-orientált szervezet](#) az evolúciós szervezetelmélet keretében értelmezhető.

A Zöld Kakas Program legfőbb törekvése - a [szervezeti ethosz](#)ának realizálása.

A Zöld Kakas Program szervezeti ethosza az őt alkotó személyek – diákok és munkatársak - személyes ethoszainak egyfajta összegződéséként áll elő.

A munkatársak személyes ethoszai

- egyrészt **szándékos választások** eredményei
- másrészt morális tartalmúak, amennyiben a "JÓ" iránti **feltétlen elkötelezettséget** foglalják magukban
- harmadrészt összhangban vannak saját **autonómítás-törekvésükkel**, annak egyfajta megnyilvánulásai
- negyedrészt meghatározó elemei a Zöld Kakas Program szervezeti ethoszának.

(A munkatársak és a diákok közötti különbség talán a legteljesebben éppen személyes ethoszaik kifejtettségében, s ezzel együtt tudatos és szándékolt képviselésében érhető tetten.)

Mint ethosz-orientált szervezet, a Zöld Kakas Program esetében is a munkatársak kapcsolatait alapvetően határozza meg a [személyek egymást választása](#) elve és gyakorlata.

A ZK munkatársi körébe oly módon tud valaki bekerülni, ha ő alapvetően „JÓ”-nak tartja a munkatársak által képviselt moralitást.

S ez fordítva is igaz. A ZK munkatársai csak azt a személyt fogadják maguk közé, akinek moralitását valamint az őt jellemző drive-ot, autonómítás-törekvést a magukéhoz hasonlónak találják. A képzettség, a szakmai tudás és tapasztalat csak ezek után kerül mérlegelésre.

Az újonnan befogadott munkatárs dominanciája (fontossága, befolyása stb.) a szervezetben annak mértékében alakul, amilyen mértékben az ő személyes ethosza befolyást gyakorol a szervezeti ethoszra.

Mivel a személyek a ZK-ban folyamatos változásban, fejlődésben vannak - folyamatosan változik, fejlődik személyiségük, moralitásuk, megélt autonómításuk és autonómítás-törekvésük is. Ennek függvényében folyamatos és dinamikus változásban van az is, hogy a ZK szervezeti ethosza alakításában éppen ki milyen mértékben részes.

Amennyiben valaki esetében az említett változás, fejlődés lelassul, megáll, komolyan számíthat arra, hogy egyre kevésbé lesz meghatározó részese a ZK szervezeti ethosza befolyásolásának.

Amennyiben valaki esetében az említett változás olyan irányt vesz, amely növekvő mértékben kezd eltérni a szervezetet jellemző moralitástól, úgyszintén számíthat arra, hogy egyre kevésbé lesz meghatározó részese a ZK szervezeti ethosza befolyásolásának.

Lsd. még a [személyek kiválasztódása](#) c. eljárást

Az együttműködés jellegzetességei

Műhelyszerű működés

A felmerülő szakmai, pedagógiai, mentálhigiénés, együttműködési stb. problémákat a probléma által érintett munkatársak közössége beszéli meg, jut megoldási javaslatra. A műhelyszerű működésnek vannak állandó fórumai (műhely, heti stábok stb.), de a felmerülő probléma jellegéből adódóan alkalmi munkacsoport is létrejöhet. Ebben az esetben nagy súlyt fektetünk arra, hogy minden érintett részt vegyen a probléma megbeszélésén. A csoport nem döntéshozó fórum.

(Lsd. még a [Felügyelt szervezeti dimenziók](#) valamint a [személyek kiválasztódása](#) c. eljárások.).

Kooperativitás

Ahhoz, hogy a felmerülő feladatokat, problémákat hatékonyan oldjuk meg, szükség van arra, hogy az érintettek mindegyike elfogadja, meggyőződéssel képviselje a konszenzussal kialakított megoldási javaslat alapján – a kompetens személy által - meghozott döntést.

Ha az intézményben dolgozók a felmerülő feladatokat, problémákat együtt oldják meg, akkor mindenki magáénak érzi a döntést, nem kerül ellentmondásba a végrehajtásnál. Feltétlenül szükséges, hogy a megoldás kimunkálásában azok vegyenek részt, akik érintettek, akiknek dolga a megoldás megvalósítása.

(Lsd. még a [Szervezeti ethosz azonosítása](#) c. eljárást.)

Konszenzusus döntések

Alapelv

- A döntés és a felelősség **EGYSZEMÉLYI**
- A döntés-előkészítés **KOLLEKTÍV**
- A döntéshozók **KONSZENZUSOS** megoldásra törekednek.

A döntések előkészítése, a problémák megoldási módjának kimunkálása mindig csapatmunka. A cél, hogy az összes érintett egyetértésével találkozzék a döntési javaslat. Addig kell dolgozni egy kérdésen, amíg minden érintett számára elfogadható megoldási javaslat születik. A döntés ugyanakkor egyszemélyi: a döntést a kérdéses ügyben kompetens személy - aki felelősséget is képes vállalni azért - hozza meg, miközben számíthat arra, hogy a döntés végrehajtásában támogatják őt kollégái, akik azt magukénak érzik, hiszen együtt alakították ki.

Konszenzusus kompetenciák

A feladatok elvégzésére, a feladattal kapcsolatos döntéshozatalra és a felelősség viselésére feljogosított személy az lehet, akit az iskolavezető alkalmasnak talál, a tantestület hitelesnek fogad el, és aki szívesen vállalja a döntéshozói felelősséget.

Az adott személy döntési hatáskörét és felelősségét alapvetően a szóban forgó személy vállalása, valamint a közösség felhatalmazása határozza meg - és nem más (mint pl. státus, kialakult szerepek, stb.)

9.1.4. Szülők és az intézmény kapcsolata

Az iskola fontosnak tartja a szülőkkel (gondozókkal) való együttműködést. A szülőkkel való kapcsolattartásban különbséget tesz a 18 év alatti és a nagykorú tanulók között. Bár pedagógiai értelemben azt tartjuk kívánatosnak, ha a diák, a szülő és az iskola a diák érdekében együtt tud működni, tudomásul vesszük, hogy az iskolánkban megjelenő diákok esetében ez nem mindig valósul meg.

Sok esetben kívánatos lenne a szülők/gondviselők mentálhigiénés gondozása, segítése – ezt csak korlátozott mértékben vállalja fel az iskola.

Vállalt küldetésünk szerint az iskola a diákkal áll szerződéses viszonyban és nem a szülővel!

Ugyanakkor a szülő folyamatos tájékoztatását fontos feladatnak tartjuk – erre szolgáló intézményeink: szöveges értékelő lapok, bizonyítványok kompetencia tanúsítványok, szülői értekezletek, eseti személyes megbeszélések, válságstáb¹⁰.

9.2. A nevelő munkánk metodikája

A Zöld Kakas Program módszertani eszközkészletét a küldetésnyilatkozatban ill. a minőségpolitikában rögzítettek határozzák meg. A Zöld Kakas Program az alábbi metodikai megfontolások alapján épül fel.

1. A **személyközpontú gondoskodás** érvényes mind a segítségért hozzánk fordulókkal, mind diákjainkkal, mind a munkatársainkkal kialakítandó viszonyunkra. Minden esetben *egyéni* problémákra keresünk *adekvát* megoldást.
2. A **resztoratív szemléletmód** áthatja az egész programot. Munkatársainkkal szemben alapvető elvárás e szemléletmód, s evvel együtt a segítő attitűd érvényesítése.
3. A segítségért hozzánk fordulók, diákjaink **önmaguk iránti felelőssége kifejlesztése** érdekében u.n. szerződéses rendszert működtetünk
4. Az önmagunk iránti felelősség kifejlesztéséhez szükséges a közvetlen környezet egyértelmű visszajelzése. Ennek fontos eszköze a pontosan **definiált követelményrendszer** és annak **következetes betartása**.
5. Az u.n. **horizontális tanítás/tanulási helyzetek** előnyben részesítése egyik jelentős eszköze a long life learning követelményének való megfelelésnek, t.i. ezt a tanulási módot erőteljesen preferálja a munkaerőpiac.

¹⁰ Ha a diák kritikus helyzetbe kerül, akkor hívunk össze u.n. válság-stábot a probléma megoldására. A válság stáb tagja mindenki, aki az adott diákkal kapcsolatban van (ofő, mentor, iskolavezetés, szaktanár, fejlesztő, pszichológus, szociális szervező stb.). E stáb munkájába kap esetenként meghívást a szülő más hozzátartozó, illetve a diák iránt felelősséget vállaló személy is.

6. A tanórai munkába beépülő **készség-, kompetenciafejlesztések** az elmaradt korai fejlesztéseket is igyekeznek pótolni. (15-20 éves felnőtt emberekkel már nem lehet a 4-10 évesek számára kidolgozott módon dolgozni akkor sem, ha a kisgyermekkorban elmaradt fejlesztéseket kell pótolni.).
7. Tanórán kívüli egyéni, ill. kiscsoportos **fejlesztés**. Specialitása: beépül a mindennapokba.
8. A **projekt-alapú oktatás** lehetővé teszi diákjaink tanulási/ismeretelsajátítási specialitásaihoz igazodva a hatékony és eredményes munkavégzést.

9.3. Tevékenységeink

9.3.1. A mentálhigiénés gondozás

Valamennyi diákunk számára biztosított mentálhigiénés gondozás formái

1. **Egyéni gondoskodás.** Az u.n. **mentorrendszer** keretében mentor-mentorált páros minden tanév elején kölcsönös választás útján alakul ki. Ezen később bármelyik fél kezdeményezésére közös megegyezés alapján lehet változtatni. A mentorrendszer lehetővé teszi, hogy minden diák megkapja azt az egyéni figyelmet és segítséget, melyre fejlődéséhez szüksége van. A mentor feladata, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje mentoráltja teljes életét - aminek csak egy része az iskolai élet. A mentor felelőssége, hogy mentoráltjával bizalmi viszony alakuljon ki és maradjon fenn. A mentor joga és kötelessége, hogy szükség esetén további szakemberekhez forduljon segítségért mentoráltja érdekében. A mentor feladata továbbá a diákkal kapcsolatos személyiségfejlesztő tevékenységek koordinálása. A mentor köti meg mentoráltjával az alapszerződést az iskola nevében, segít egyéni tanulási tervének kialakításában, valamint gondozza a diák egyéni tanulási és fejlesztési tervét. Mentorság vállalása elvárás pedagógus munkatársakkal szemben. A mentori tevékenységre a program időkeretét biztosít, anyagilag is elismeri.
2. A mások illetve önmaguk iránti felelősségre nevelésnek legfontosabb eszköze az iskola és a diák kapcsolatát definiáló **szerződéses rendszer** működtetése. Polgárjogi szerződésben szabályozza az iskola és a diáka felek jogait és kötelezettségeit, a szerződés módosításának lehetőségeit valamint a szerződésben foglaltak megszegésének következményeit. Itt kerülnek rögzítésre a diák egyedi problémáira tekintettel kialakított egyedi megoldások is. Az egyéni megoldásokat a program

képviselője (a mentor) és a tanuló együtt dolgozzák ki. A diák részéről történő (várható) szerződészegések esetére u.n. kiegészítő vagy kis szerződések lehetőségét rögzítik. E kis szerződések teljesítése esetén a "priusz" megszűnik. Szabályozott az is, hogy az iskola részéről és nevében kik és milyen tárgykörben jogosultak kis szerződéseket kezdeményezni és kötni. A szerződések egy-egy tanévre szólnak. A szerződés végleges tarthatatlansága esetén "felek levonják azt a következtetést, hogy nem tudják a vállalt feladatokat teljesíteni", ami a diákjogviszony megszüntetését vonja maga után.

3. A tudatos **közösségfejlesztés**. A kortárs csoporti kapcsolatrendszer építése, ápolása szerves része a nevelési folyamatnak. A közösséghez való erős kötődések segíthetik diákjainkat most karrierútjuk iskolai szakaszának sikeres teljesítésében, a későbbiekben mintaként szolgálhatnak, támaszt, mindenkor viszonyítási pontot jelenthetnek. A közösségfejlesztés formális színterei az i-csoport, a klf. csoportbontásokban zajló oktatási tevékenységek - köztük kiemelten az u.n. mentálhigiénésnek tekintett tárgyak oktatása, a szabadsávós ill. délutáni szabadon választható foglalkozások, az egyes csoportokhoz kötődő események (mint pl. i-csoportkirándulás, tanévkezdő és félévkezdő tréningek stb.), iskolai szintű események (téma napok, suligyűlés, ballagás, szalagavató, Mikulás, Karácsony, teaház, konfliktusoldó csoportfoglalkozások, iskolaújság szerkesztése stb.). Informális színterei a diákok önszerveződő csoportjai, a mentorok tevékenysége (mint pl. egy mentor mentoráltjainak kötetlen összejövetelei, közös programjai stb.). A rendszeres közösségi tevékenységek segítik a program alapértékeinek, alapelveinek érvényesítését. Egyik megjelenési formája bizonyos események ritualizálódása. Az i-csoportvezető viseli a döntő felelősséget diákjai, mint "közösségi lények" fejlődéséért.
4. A **kis létszámú iskola**. A közösségfejlesztés valamint vállalt céljaink, alapelveink és alapértékeink érvényesíthetőségének egyik fontos előfeltétele a kis létszámú iskola. Az iskola méretéből adódóan mindenki ismer mindenkit, ami egyúttal lehetőséget teremt a mindenkire vállalt felelősség kialakulásához is.
5. A tantárgyi **követelmények**, a haladás és a számonkérés pontos **definiálása**. Diákjaink mindegyike kudarcos életút után, önértékelési zavarokkal terheltten kerül hozzánk. Alapvetően fontos, hogy lényegi folyamataiban kiszámíthatóan működő világ vegye körül őket a Zöld Kakas Program keretében. Ezt szolgálja az is, hogy a tantárgyi követelmények mind tartalmi, mind időbeli, mind formai szempontból részletesen kidolgozásra kerülnek, azt minden diák tanév elején kézhez kapja - és az értékelések e követelmények szerint zajlanak. A diá-

kokkal kötött szerződések természetesen meghivatkozzák e követelményrendszert.

6. Mentálhigiénés tantárgyak. A program sajátossága, hogy a közismert tantárgyak egy részét a mentálhigiénés fejlesztés, harmonizálás céljából is alkalmazza. Mentálhigiénésnek tekintett tárgyak: testnevelés, művészet: ének, művészet: rajz¹¹, emberismeret. E tárgyak egy része tömbösítve illetve a projektpedagógia elemeit alkalmazva kerül realizálásra.

7. Mentálhigiénés vonatkozások a közismereti tantárgyak tanításában

A közismereti tárgyak tanításában kulcsfontosságú a készségfejlesztés, amelyet változatos módszertani megoldásokkal (heurisztikus megközelítés, kooperativitás, kreatív feladatok stb.) valósítunk meg. Másrészt - éppen a diákjaink által fokozottan igényelt biztonság érdekében - ezek a feladatok mindig nagyon jól előkészített keretek között jelennek meg (feladatlapok, előre elkészített eszközök stb.).

A tanítás/tanulás során egyaránt fejleszteni törekszünk mind a kognitív képességeket és az ezekkel kapcsolatos készségeket, mind a módszertani, mind a társas-emocionális képességeket és az intrapszichikus készségeket. Utóbbiakat elsősorban a tanítási-tanulási helyzet légköre, a pedagógusok és a diákok személyes kapcsolata befolyásolja. A diákok társas és intrapszichikus készségeinek fejlesztésében így elsősorban a tanár személyisége és kommunikációja játszik szerepet. A személyközpontú megközelítés, a gyakori pozitív visszajelzés, a személyiség egészének minősítésétől való tartózkodás teremti meg a foglalkozásokon a diákok fejlődéséhez a megfelelő közeget.

Munkatársaink számára biztosított mentálhigiénés gondozás formái

A diákok számára biztosított mentálhigiénés gondozás mellett, avval azonos fontosságúan kezelt a programban résztvevő munkatársak számára biztosított mentálhigiénés gondozás. Ugyan nem kötelező, de a munkatársakkal szemben elvárás, hogy fordítsanak gondot saját személyiségük folyamatos fejlesztésére, mentálhigiénés teljesítőképességük karbantartására. Ezirányú erőfeszítéseik részét képezik munkájuk értékelésének, az erre fordított idejük egy részét munkaidőnek ismeri el az iskola, azaz finanszírozza.

A munkatársak számára biztosított mentálhigiénés gondozás mindegyik formája meghatározó erővel bír a munkatársi közösség milyenségére. Folyamatosan képes megerősíteni

¹¹ Az ismeretátadás és a tehetség gondozás mellett ezek a tárgyak a művészet mint önkifejező eszköz és a művészet mint terápiás eszköz vonatkozásában a mentálhigiénés tárgyak közé sorolhatók.

síteni a közös értékeket, az egymás iránti bizalmat, a biztonságot, amit a társak együttérzése jelent, teret biztosít a tapasztalatok alapján az egymástól való tanulásnak.

- 1. Szupervízió.** Minden munkatársunk számára biztosítjuk a havi rendszerességű szakszerű szupervízió igénybevételét. Ajánljuk erre a programban résztvevő pszichológus munkatársainkat, ám módot biztosítunk más választására is.
- 2. Műhely.** Az iskolában zajló nevelési tevékenység számos, előre nem látható problémát vet fel - melyek megoldására csoportos fejlesztő tevékenységek keretében van remény. Ilyen pl. a mentori munka újabb s újabb nehézségeire választ találni, a részképességzavarok fejleszthetősége középiskolás korban, az egymástól való tanulás metodikája és gyakorlata, konfliktuskezelési technikák kipróbálása, bevezetése stb. A műhely e folyamatos fejlesztésnek a terepe.
- 3. ZK képzés** A tanév kiemelt tevékenysége belső tanárképzésünk, melyet minden kolléga elvégez. Ez a képzés a ZK-ban szükséges speciális kompetenciákat fejleszti tervszerűen.
- 4. Tréningek.** Évente 2 alkalommal, a tanév zárását követően, ill. a tanévkezdés előtt tartunk tréninget. A tanévzárást követően 2-3 napos u.n. „nyári egyetemen”, míg a tanévkezdést megelőzően a munkatársi gárda háromnapos u.n felkészítő tréningen vesz részt. A „nyári egyetem” kimondottan metodikai fejlesztés alapvetően belső erővel. A tanévkezdő tréningen a tanév operatív előkészítésén kívül a kooperatív módszerek gyakorlásával, esetjátékokkal, bemutatókkal, ráhangoló foglalkozásokkal az egész éves együttműködést is előkészítjük. Ezek a tréningek nagy élményekkel, az összetartozás és a megbízható támasz érzésével vértetik fel a résztvevőket. A tréningen való részvétel elvárás a munkatársakkal szemben, arra időkeretet biztosít az iskola.
- 5. Új munkatársak integrálása.** Mivel a program folytathatóságának előfeltétele az alkalmas munkatársi közösség, a becsatlakozó új munkatársak fél évig számíthatnak egy, az ő beilleszkedésüket segítő munkatárstól mentorálására.

9.3.2. A diákok személyiségfejlesztése

Vállalt programunk szerint minden diánk tanulás- és/vagy magatartászavarral küzd, mely az esetek szinte mindegyikében egyéb problémákkal terhelődik. Így szinte "természetes", hogy diákjaink mindegyikénél fokozott gondot fordítunk személyiségük fejlesztésére, harmonizálására.

A fentebb felsorolt metodikák, eszközök e célt szolgálják.

A diák az iskolába kerülése folyamán minimum négy munkatársunkkal találkozik: tanácsadó, mentálhigiénikus, pszichológus, potenciális i-csoportvezető. A bekerülés után

hamarosan mentort választ magának. E folyamat során elkészül a diák anamnézise és diagnózisa. A diagnózisban az adott diákkal közvetlenül kapcsolatba kerülő munkatársaknak konszenzusra kell jutniuk - t.i. ez alapján kerül kidolgozásra a számára megajánlható egyedi foglalkoztatási terv (ami megjelenik a szerződésben).

Lsd. még [Felvétel a Zöld Kakas Programba](#) c. szabályzatot

Mint minden, így a diák személyiségfejlesztésével kapcsolatos lényeges események is rögzítésre kerülnek a Zöld Kakas Program információs rendszerében¹². A diák Egyéni Fejlesztési Terve tartalmazza az első tanácsadói bejegyzéstől kezdve az évről évre megújuló állapotfelmérés bejegyzéseit, valamint a diákkal kapcsolatos fejlesztési célokat, az alkalmazott eszközöket, a lezárt fejlesztési folyamatok eredményeit.

Lsd. még a [belső nyomonkövetés](#) c. eljárást

Ez biztosítja, hogy minden munkatársunk számára lehetővé válik az adott diák rövidebb-hosszabb előtörténetének visszakeresése - ami egyrészt alapot képes nyújtani a konkrét esetekben a teendők meghatározásához, másrészt biztonságosabbá teszi diákkal kapcsolatos döntéseket. A diákok személyiségfejlesztésében a legnagyobb felelősséget a mentor viseli. Munkájába beletartozik a részképességzavarok fejlesztésének koordinálása is.

A diákok "közösségi lény" mivolta fejlesztésében a legnagyobb felelősséget az i-csoportvezető viseli.

9.3.3. Harmonizálás (felzárkóztatás)

Alapvetően nem a „valamihez való felzárkóztatás” – azaz a diák „felzárkóztatása” az iskola követelményeihez – a cél, hanem a diák egyedi igényeinek, jellegzetességeinek megfelelő kínálat (tanulási helyzet és mód) biztosítása.

Az u.n. differenciált képzés alkalmazásával az egyedi haladási ütemet veszi figyelembe az iskola.

A belső tanulási utak sokfélesége, a közöttük való választás lehetősége nagyrészt kiváltja a „felzárkóztatást”.

Lsd. még az [Egyéni tanulási utak](#) c. szabályzatot.

9.3.4. Tehetséggondozás

A Zöld Kakas Program széles körű kapcsolatrendszert épített ki és ápol. Partnereink számos lehetőséget ajánlanak fel részben azon diákjainknak, akik az iskola által biztosítottnál magasabb szintű ismeretekre vágnak (pl. idegen nyelv, informatika), részben azoknak, akik az iskolai rendszerünkől hiányzó területeken mutatnak tehetséget (pl. extrém sportok, hangszeres zene stb.). Egyéni tanterv készül ez esetekben a diák számára, ilymódon szerves részévé válik az iskolai tevékenységének. Ez megjelenik az értékelés során is.

¹² A saját fejlesztésű Zöld Kakas Informatikai Rendszer – „adatbazi” - képes kezelni a Zöld Kakas Program összes adatát, lényeges információját.

Minden diákunk számára lehetőséget biztosítunk az emelt szintű érettségi vizsgára felkészüléshez a kötelező érettségi tantárgyakból. Különleges esetben megszervezzük, hogy vendégtanulónként más intézményben jusson hozzá a szükséges felkészítéshez, esetleg a vizsgát is ott tegye le.

Az iskola, mint akkreditált tehetségpont lehetőséget teremt a művészi képességekkel rendelkező diákjaink tehetségének kibontakoztatására is.

Az egyéni karrierutak tervezése, építése során munkatársaink nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy feltárják az egyéni képességeket és segítsék azok kibontakoztatását – ugyanakkor segítsenek a túlzó vágyak, a hibás önkép alapján kialakított irreális jövőkép reálissá formálásában.

Lsd. még az [Egyéni tanulási utak](#) c. szabályzatot.

Tehetséggondozási tevékenységeinket a Zöld Kakas Tehetségpont fogja össze. A Zöld Kakas tehetségpont 2013-ban nyerte el a Magyar Tehetségsegítő Szervezetk Szövetsége által való akkreditációt.

9.3.5. Ifjúsági Tanácsadó Szolgálat (ITSz).

Az **ITSZ** az iskolát is működtető MH *Liceum* Alapítvány által, az iskola mellett működtetett intézmény szerves része a Zöld Kakas Programnak.

Fő feladatai közé tartozik többek közt

- az iskola iránt érdeklődők, ill. segítségért hozzánk fordulók tájékoztatása,
- az iskola diákjai számára biztosítani a gyermekjóléti szolgáltatásokat, a mentorokat segíteni

9.3.6. Öt Elv Iskolaszövetkezet

A diákok munkaerőpiaci készségeinek fejlesztése

Vállalt feladatainkból következik, hogy nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni karrierút építésére. Ennek lényeges eleme a munkaerőpiac által egyre inkább megkívánt sajátos készségek fejlesztése (mint pl. reális önkép, a személyiségen belüli erősségek és gyengeségek tudatos feltárása és kezelése, rövid- és hosszútávú személyes célok definiálása, a célok eléréséhez szükséges stratégia és taktika kialakítása, sikeresség-kritériumok megfogalmazása és egyes élet-periódusok eszerinti értékelése stb.). E készségek fejlesztése a személyiségfejlesztési tevékenységgel összehangoltan zajlik.

A karrierút építése keretében évente kerül megújításra a diákok karrierterve.

A karriertervezés tantárgyi keretek között

Ahogy a mentálhigiénés gondozásnak speciális tantárgyi keretet biztosítunk, úgy a karriertervezés is megjelenik sajátos tematikaként a különböző tantárgyak ke-

reti között. E tematikák pl. az állampolgári ismeretek, vállalkozási ismeretek és karriertervezési alapismeretek.

Egyéni karriertervezés

Diákjaink mindegyikének minden évben elkészítjük egyéni készség-, motiváció- és pályatükrét.

E felmérések módot nyújtanak a reális én-célok kitűzéséhez, a változások nyomkövetéséhez. Egyúttal komoly segítséget kínálnak az i-csoportvezetők valamint a mentorok számára.

A 11., 12. és 13. (14.) évfolyamokon egyéni tanácsadással segítjük iskolaválasztásukat, pályaválasztásukat, munkahelykeresésüket.

Munkatapasztalat-szerzés

Részben az Öt Elv Iskolaszövetkezet keretein belül, részben a Zöld Kakas Líceum Kft. gyakorlati szakképzés szervezési tevékenysége keretében, szervezett formában kínálunk lehetőséget diákjaink számára az élményszerű munkatapasztalatok megszerzésére

Néhány lehetséges megvalósulás

- üzemlátogatások
- diákmunka szervezése, bonyolítása
- piaci megrendelések fogadása
- az iskola valódi megrendeléseket ad egyes vállalkozó diákcsoportoknak (pl. taneszköz készítésre, a fenntartó Alapítvány programjain közreműködésre stb.)
- vállalkozói ötletek megvalósításához háttér biztosítása
- u.n. védett munkahelyek biztosítása (az esetleges sikertelen munka-ill. munkahelyválasztás után segítünk a kudarc feldolgozásában és újabb lehetőségek felkutatásában – anélkül, hogy munkanélkülivé kelljen válni)

A karriertervezés segítése egyéb tanórákon

A közismereti és a mentálhigiénés tárgyak keretében (is) zajló készségfejlesztések során tudatosan nagy hangsúlyt fektetünk a munkaerőpiac által megkövetelt készségek fejlesztésére is (mint pl. csoportban való dolgozás, azonosulás a feladattal, teljesítményelvárásoknak való megfelelés, célirányos ismeretszerzés, megújulási készség, magasfokú önismeret és az ön-értékek képviselése, probléma felismerési és megoldási készségek stb.)

A szaktanári munka – támaszkodva a diákok készség-, motiváció- és pályatükreire - része a szaktárgyi kereten belül folyamatosan erősíteni a diákok reális egyéni karrier-céljait (mint pl. egyéni feladatok, kutató, gyűjtőmunka, beszámoló, kiselőadás stb.)

9.3.7. Az iskola által kínált élmények

Az iskola a diákjai számára a tanulási lehetőségen túl szocializációs közeget, sajátos értékeket megjelenítő referenciacsoportot jelent. Azok az élmények, melyek megszerzésére az iskola hivatott:

Az egyéni teljesítmény mérhetőségének élménye (az iskolai követelményeknek való megfelelés, a tanuláson kívül számtalan területen kibontakoztatható kreativitás kipróbálása, stb.)

A kortárs csoportban való létezés élménye (a saját helyének, szerepének, lehetőségeinek kipróbálása, a közösség hatékony működésének segítése stb.)

Mintaadó felnőttekkel való találkozás, együttműködés, sajátos kapcsolatok kialakításának élménye (szaktanár, öfő, mentor, segítők, stb.)

Egy markáns értékrendet felmutató intézményhez való tartozás élménye (működési rend, ünnepélyek, rítusok, szokások, hagyományok, írott és íratlan szabályok stb.).

9.3.8. Gyermekek és ifjúságvédelem

A gyermek és ifjúságvédelmi feladatokat az iskola mellett, de az MH Líceum Alapítvány keretein belül működő Zöld Kakas Ifjúsági Tanácsadó Szolgálat látja el, mint pl.

- a diák számára veszélyeztető körülmények - a környezete, családja vagy bármely más szituáció - felismerése megelőzése, illetve megszüntetése
- a veszélyeztető körülmények között kiemelten kezeli a szenvedélybetegségeket, azok megelőzését
- kezdeményezi az iskola drogstratégiájának a kidolgozását, s annak végrehajtását folyamatosan figyelemmel kíséri
- a mentor, az i-csoportvezető, a szaktanárok illetve a diáktársak ez irányú jelzéseinek fogadása
- rendszeres részvétel az iskola stratégiai feladatkörű munkacsoportjainak a munkájában
- aktív részvétel az iskolai konfliktusok resztoratív szemléletű megelőzésében illetve feloldásában

- kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményrendszerrel például nevelési tanácsadó, drogambulancia, gyermekjóléti szolgálat, lelkisegély szolgálat stb.
- családlátogatás, környezettanulmány végzése
- a biztonságos adatkezelés biztosítása
- az iskola igazgatóján keresztül intézményi szintű eljárások kezdeményezése – különösen a diák anyagi veszélyeztetettsége, illetve más, pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényezők megléte esetén.

9.3.9. Szociális hátrányok enyhítése

Az iskolai szociális munka keretein belüli feladatokat – közte a szociális hátrányok enyhítésére vonatkozó programot is - az iskola mellett, de az MH Líceum Alapítvány keretein belül működő Zöld Kakas Ifjúsági Tanácsadó Szolgálat látja el, mint pl.

- a diák számára veszélyeztető körülmények - a környezete, családja vagy bármely más szituáció - felismerése megelőzése, illetve megszüntetése
- a szociális szempontból veszélyeztetett diákok egyéni tanulási és fejlesztési terve kialakításában közreműködés tanácsadással
- a Zöld Kakas program keretében elérhető szociális jellegű támogató rendszerek koordinátorai felé folyamatos jelzések biztosítása, valamint a diákok figyelmének a felhívása ezekre a lehetőségekre
- aktív részvétel a szociális szempontból veszélyeztetett diákokkal foglalkozó munkacsoportok munkájában
- a szociális szempontból veszélyeztetett diákok mentorainak támogatása
- figyelem arra, hogy a szociális szempontból veszélyeztetett diákok esetében e veszélyeztettség ténye ne legyen negatív hatással az érintett diák esélyegyenlőségére, ne legyen forrása semmilyen megbélyegzésnek
- családlátogatás, környezettanulmány végzése
- a biztonságos adatkezelés biztosítása
- különös figyelem és támogatás a szociális szempontból veszélyeztetett diákok karriertervezéséhez, karrierépítéséhez.

9.4. Mérés, Értékelés, Ellenőrzés

9.4.1. Felvétel/átvétel az iskolába

A felvételi eljárás célja egyfelől az, hogy az iskola megtalálja azokat a tanulókat, akikkel a későbbiekben jó együttműködést tud kialakítani, másfelől viszont az, hogy valóban azok a diákok kerüljenek be az iskolába, akiknek a számára a Zöld Kakas Líceum a legmegfelelőbb intézmény.

Az iskola bármelyik évfolyamra felvesz/átvesz diákot, ha az megfelel a felvételi követelményeknek, és hely is van számára az adott évfolyamon.

A felvételi eljárás során az alkalmasnak ítélt diákoknak a számukra leginkább megfelelőnek talált programra való jelentkezésre teszünk javaslatot.

Lsd. még a [Felvétel a Zöld Kakas Programba](#) c. szabályzatot

9.4.2. A diákok értékelése¹³ (vizsgaszabályzat)

A Zöld Kakas Líceum SZKI a 2013.09.01.-től saját alternatív kerettanterve szerint dolgozik.

Ennek egyik következménye, hogy tantárgyi struktúrája illeszkedik a hatályos CXC/2011 sz. tv. előírásaihoz. Így megszűnik néhány, a korábbiakban használt tantárgy, ill. tantárgyak más évfolyamokra kerülnek.

Másik következmény, hogy azok a diákok, akiknek tantárgyi elmaradásaik jelentkeztek a korábbiakban, azok is alternatív kerettantervünk szerinti követelmények szerint tudnak továbbhaladni.

Értékelési rendszerünk alapjai

- **Azt tanúsítjuk, amit a diák tud** (nem azt, amit tudnia kellene). **Nincs bukás – egyéni haladási tempók vannak.**
- **Ugyanazt a tudást többféle módon (foglalkozásokon, projekteken, stb.) is el lehet sajátítani.**
- **A megszerzett kompetenciák¹⁴ – úgy a készségek és képességek, mint a tudáselemek - azonosítását és tanúsítását állítjuk értékelési rendszerünk középpontjába. Nem csak osztályzattal értékelünk.**

az értékelés formái

- A diákok folyamatosan, változatos módon kapnak visszajelzést haladásukról.

¹³ E fejezet a Minőségirányítási Program része

¹⁴ Itt a „kompetencia” fogalom alatt egyaránt értünk készséget, képességet valamint tudás- ill. ismeret-elemet (itemet).

- A diákok a tanév folyamán időszakonként írásbeli értesítést kapnak előmenetelükről. Az időszaki írásbeli értesítés formáját és időpontjait az i-csoportvezető határozza meg.
- Az alkalmazott értékelések között preferált az u.n. kompetencia-tanúsítvány. A kompetencia-tanúsítvány alkalmas arra is, hogy azon keresztül az értékelő tanár jelezze, hogy
 - az adott tantárgy kompetenciakövetelményei közül melyeknek tett eleget a diák
 - milyen, tantárgyi követelményekhez nem tartozó kompetenciák esetében ért el a diák értékelendő fejlődést
 - a kompetenciák terén elért fejlődések trendjét
 - az adott diákra mi módon írható le a jellemző tudás-koncepció, ill. hogyan épül a tudás-koncepció.
- Az alkalmazott értékelések között megtalálható a beszámoló illetve a vizsga írásos és/vagy szóbeli változata is, az u.n. projekt-értékelés, a portfólió-bemutató stb.
- A diákok a tanév végén államilag elismert év végi bizonyítványt kapnak, melyben az államilag meghatározott tantárgyak értékelése szerepel osztályzatokkal.
- Az év végi bizonyítvány elválaszthatatlan melléklete egy táblázat, mely a diák teljes iskolai pályafutásának eredményét tartalmazza áttekinthető formában. Ebből a diák pontosan láthatja, melyik évfolyam mely tantárgyi követelményeit teljesítette, illetve mi hiányzik még tanulmányai lezárásához.
- A diákok az év végi bizonyítványuk mellett tanúsítványt is kapnak mindazokról
 - az azonosítható tantárgyi kompetenciáikról
 - az azonosítható, de a tantárgytól eltérő kompetenciáikról, melyekben értékelhető fejlődést értek el.

az értékelés helyzetei

- Formális tantárgyi foglalkozásokon mutatott aktivitások alapján
- Nem formális foglalkozásokon mutatott aktivitások alapján
- Informális helyzetekben mutatott aktivitások alapján
- Érettségi típusú vizsgákon
- Formális beszámolók keretében
- Nem formális beszámolók keretében

az értékelés eredményeinek adminisztrálása

Mind a formális, nem formális, ill. informális helyzetekben keletkezett értékelések a Zöld Kakas Program informatikai rendszerében, az u.n. AdatBazi-ban kerülnek rögzítésre.

Az AdatBazi képes támogatást nyújtani a tantárgyankénti záró érdemjegyek kialakításához oly módon, hogy az értékelések rendezett módon jeleníthetők meg az értékelő szaktanár számára.

tantárgyi követelmények

A tanév/félév elején minden diák kézhez kapja az adott tanulócsoportban érvényes tanult tantárgyak követelményeit. Ez a **Követelmény** tartalmazza a tervezett óraszámot, a szükséges taneszközöket, felszerelést, az értékelés szempontjait, módjait.

A tanév/félév elején haladási terv is készül, melyet a tanteremben helyezünk el.

magatartás, szorgalom

Diákjaink sajátosságai és helyzete miatt sem a *magatartás*, sem a *szorgalom* értékelése nem jelenik meg a bizonyítványban – ami nem jelenti azt, hogy ne kerülnének e paraméterek értékelésre.

A szorgalom keretében alapvetően az kerül értékelésre, hogy a diák milyen mértékben látogatja a tanórákat. A szaktárgyi zárójegyek kialakítása során ezt a szaktanárok figyelembe veszik.

Mivel a Zöld Kakas SZKI diákjai túlnyomó többsége valamifajta magatartási zavar miatt hullott ki előző iskoláiból, e problémakör fokozottan fókuszban áll iskolánk tevékenységében. Ugyanakkor nem „egyszerűen” magatartási, fegyelmezéssel megoldható problémaként kezeljük, hanem a személyiség egészében jelen lévő, a környezet számára is többnyire ismeretlen tényezők fura együtt hatásának. Éppen ezért egyrészt fokozott figyelemmel vagyunk e „zavarok” természetrajzának megismerésére, másrészt sokrétű személyes segítséget kínálunk a személyiség harmonikus állapota elérése és fenntartása érdekében.

Mentor-rendszerünk folyamatos visszajelzést képes adni a diákok számára is, hogy hol tartanak e rögzös úton, de a munkatársi közösség számára is, hogy milyen eszközök milyen eredményességgel alkalmazhatóak.

A diákok formális visszajelzést is kapnak e tekintetben a kb. 5 heti gyakorisággal kiállított u.n. szöveges értékelő lapokon keresztül.

Informatikai rendszerünk alkalmas arra, hogy a diákok útját a harmonikus személyiség elérése felé folyamatosan nyomon követhessük, a trendszerű pozitív változásokat időben felismerhessük és megerősíthessük.

nem teljesítés következményei

Az iskola tartózkodik a büntetéstől. Komolyan veszi, hogy diákjaival szerződéses kapcsolatban áll, azaz két fél megállapodásáról van szó, melyben egyik sincs hatalmi helyzetben a másikkal szemben. A szerződés bizonyos pontjai nem teljesítése természetesen következményekkel járnak. E következmények érdemben nem befolyásolják a szerződő felek kapcsolatát.

Az esetleges nézeteltérések, konfliktusok feloldása érdekében a szerződő felek u.n. konszenzusalapú konfliktuskezelési technikák alkalmazásában állapodnak meg. Ilyen a resztorativitás.

9.4.3. A munkatársak értékelése

A munkatársak értékelésének funkcióját a ZK-ban, mint ethosz-orientált szervezetben a rendszeres és szándékolt visszajelzések töltik be.

Lsd. részletesebben a [személyek kiválasztódása](#) c. eljárás *Visszajelzések* c. fejezetét.

9.4.4. Az intézmény értékelése

Az intézményi szintű értékelés évente, a tanév eleji felkészítő tréning keretében zajlik.

A Zöld Kakas Program és intézményei a FÜPI Minőségmodell szerint rendszeresen – 2 évente – felülvizsgálja, korrigálja szervezeti működését.

10. Képzési program tervezése

A képzési programot a jelen pedagógiai program tartalmazza.

A képzési program kialakításakor figyelembe vett szempontok

- Minőségirányítási program (küldetésnyilatkozat, minőségpolitika, minőségirányítási rendszer)
- Célcsoportunk sajátosságai
- Erőforrások rendelkezésre állása
- A képzési program évenként kerül felülvizsgálatra. A felülvizsgálatban az iskola vezetés és az i-csoportvezetők vesznek részt.

11. Helyi tantervünk

11.1. A tanév rendje

A közoktatás időbeosztásához alkalmazkodunk. A szorgalmi időt év végén az év végi zárójegy, illetve az annak alapján kiállított bizonyítvány zárja. Utóvizsgára augusztusban van lehetőség a vizsgarendben megszabott feltételek szerint.

A mindennapok rendjére jellemző, hogy diákjaink sok időt töltenek az iskolában.

Az epohális időbeosztás valamint a projektszerű oktatásszervezés miatt órarendjük időről időre változik. Az órarend kialakításánál figyelembe vesszük egy-egy tanuló-csoport sajátosságait. Arra törekszünk, hogy a szorgalmi időszakban a pihentebb időszakban többet, a fáradtabb időkben kevesebb terhet rójunk diákjainkra. **Délelőtt** jellemző módon a közismereti, érettségi tárgyak tanulása zajlik. **Délután** következnek a gyakorlóórák, a fakultációk, valamint a választható programok, melyek között több mentálhigiénés programot kínálunk fel.

Egésznapos vagy **többnapos programok**: erdei iskola, témanapok, tréningek, tábor, kirándulás, stb; ezekre vagy tanítási nap keretében, vagy iskolai szünetben, esetleg hétvégén kerül sor. Egyes projektek is lehetnek egésznaposak, több naposak.

11.2. A tanulmányok ideje

A **középiskolai képzés** - szakközépiskola, gimnázium - időtartama alapesetben négy év. A diák tanulói jogviszonya fenntartásával saját kérésére vagy az iskola javaslatára meghatározott időtartamra felfüggeszthető az iskola látogatási kötelezettsége alól. Ilyen indok lehet pl. egy hosszú terápia, megélhetési gondok, stb.

A **szakképzés** részben a szakközépiskolai alapképzés keretében, részben az érettségi után, a 13. és 14. évfolyamokon történik, illetve a párhuzamos művészeti képzés a 9-13. évfolyamokon zajlik.

A párhuzamos művészeti képzés időtartama 5 év. A diákok előképzettségük illetve tudásuk, képességük alapján kerülnek valamely évfolyamon felvételre.

Diákjaink az Országos Képzési Jegyzékben szereplő alábbi szakmák valamelyikének követelményeit sajátítják el (szakmacsoportok szerinti bontásban):

Oktatás

- pedagógiai- és családsegítő 54 140 02 0000 00 00

Művészet, közművelődés, kommunikáció

- mozgókép- és animációkészítő_ 54 213 03 0000 00 00

Közgazdaság

- vállalkozási és bérügyintéző 54 344 02 0000 00 00

Ügyvitel

- irodai asszisztens 54 346 01 0000 00 00

Egyéb szolgáltatások

- fotográfus és fotótermék-kereskedő 54 810 01 0000 00 00

11.3. Ismeretátadás módjai

A NAT illetve a központi kerettantervekben foglalt tudástartalmak figyelembevételével kidolgozott helyi tanterv a tananyag elsajátítását háromféle módon tervezi:

- I. órarend szerinti formális foglalkozásokon
- II. projektek keretében nem formális foglalkozásokon (tervezett projektek, laborgyakorlatok, kirándulások, erdei iskola, tematikus napok, stb.)
- III. informális helyzetekben.

Mind a három esetben meghatározó módon építünk a diákok kezdeményezőkézségeire, érdeklődési körükre, érintettségükre.

11.4. Írásbeli beszámoltatás

Az írásbeli beszámoltatás szerepe mindenekelőtt az u.n. érettségi tárgyak esetében az írásbeli érettségi vizsgára való felkészítés. Ez részben az évközi dolgozatok, részben érettségi típusú vizsgáztatás, részben a projektek keretében szervezett u.n. check-point-ok, projektvizsgák révén valósul meg.

Az írásbeli beszámoltatás súlya e tárgyak esetében ugyanolyan mértékű, mint az érettségi vizsga esetében, formája is hasonló.

11.5. Az otthoni felkészülés elvei

Az iskola különböző csoportjai különböző mértékű egyéni felkészülési erőfeszítéseket feltételeznek – t.i. éppen a különböző adottságú, problematikájú diákok számára hoztuk azokat létre.

Az egyik fő célja az iskolának: az önálló tanulás, ismeretsajátítás, kompetenciafejlesztés elősegítése. Ehhez az egyik eszköz: az otthoni (értsd: közvetlen tanári segítség nélküli) felkészülés, munka.

Azaz az otthoni felkészülés sem nem öncél, sem nem pusztán a tanórán előírt ismeretek megtanulása – hanem egy lehetőség az önálló ismeretsajátítás és –alkalmazás eléréséhez. Ebből fakadóan az otthoni felkészülést is differenciáltan alkalmazzuk.

11.6. Egészségnevelési program

Az u.n. mentálhigiénés jellegű tantárgyak valamint a témahetek, erdei iskolák keretében valósul meg az egészségnevelési program.

Diákjaink jellemző helyzetéhez, adottságaihoz illeszkedően az életvezetési problémák állnak a középpontban, közöttük is kiemelten a függőségek, szomatikus megbetegedések.

A program keretében a jellemzően alkalmazott ismeretátadási módszer az u.n. csoportos feldolgozás.

Az egészségnevelésnek nagy jelentősége van a mentori valamint a diákokkal folytatott személyes munkában.

Az egészségnevelés keretében többek között az alábbi feladatok kerülnek ellátásra

- a diákok egyéni fejlesztési programjaiba beépülnek a számukra fontos egészséggel kapcsolatos teendők is
- a diákok mentorai folyamatosan figyelemmel kísérik az egyéni fejlesztési programok megvalósulását – ennek keretében a személyes egészségneveléssel kapcsolatos program teljesülését is, s ha kell, kezdeményezik a változtatást
- kiemelt figyelmet fordítunk a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos program keretében annak egészségnevelési vonatkozásaira is
- a mentor-mentorált kapcsolatban kiemelt figyelem irányul a diákok életmódjára (pl. partyzás, étkezés, szerhasználat, gyógyszerek, alvási szokások, szexualitás stb.), annak az egészséggel kapcsolatos vonatkozásaira

- szintén kiemelt figyelem irányul a diákok szexuális életével kapcsolatos egészségügyi vonatkozások figyelemmel kísérésére – alapvetően a mentor-mentorált kapcsolat kínál erre lehetőséget
- az iskolában centrális szerepet játszó projektek tervezése során figyelem irányul azok egészséggel kapcsolatos vonatkozásaira is (pl. az erdei iskolai projektek, közösségfejlesztő projektek, ahol a közös étkezés is szerepet kap).

11.7. Mindennapos testnevelés programja

Az iskola az alábbiak szerint biztosítja a mindennapi testedzés lehetőségét:

- Az iskola sportudvara (streetball pálya, kispályás focipálya, ping-pong asztal) a diákok rendelkezésére áll minden nap – felügyelet mellett.
- Minden nap reggel mindenki számára 20 perces jógával kezdődik a nap (a Magyar Jógaiunió által e célra kidolgozott program alapján, képzett oktatók irányításával).
- Az u.n. jóga-terem a hét minden napján a diákok rendelkezésére áll gyakorlásra, ezen belül a hét öt napján oktató irányításával szakszerű segítséget is kaphatnak.
- Az u.n. közösségi terem tánc, aerobik, gimnasztika stb. jellegű tevékenységek számára szintén a hét minden napján a diákok rendelkezésére áll – felügyelet biztosítása mellett.

11.8. Fogyasztóvédelmi program

Az iskola a fogyasztóvédelmi ismeretekkel kapcsolatos követelményeinek az alábbi módokon tesz eleget

- A fogyasztóvédelmi ismeretek a szakmai tantárgyak keretében kerülnek átadásra.
- Az iskola egészét átható u.n. projekt-oktatás keretében definiált projekteknél minden esetben jelen vannak a projektben érvényesítendő (tudatosítandó) ismeretek között a kapcsolatos fogyasztóvédelmi ismeretek.
- A projektek értékelése során is hangsúlyosan jelen van az a szempont, hogy az adott projektben részt vevő diákok milyen mértékben sajátították el a kapcsolatos fogyasztóvédelmi ismereteket.

11.9. Környezetnevelési program

A Zöld Kakas Program küldetésnyilatkozatából következik, hogy a környezettudatos magatartás elengedhetetlen eleme az egyéni karrierutak tervezésének, építésének. A környezetnevelési programunk középpontjában sokkal inkább a társadalmi/gazdasági környezet áll, míg a tárgyi környezettel csak, mint azok következményével foglalkozunk. A sikeres karrierút csak akkor lehetséges, ha az egyén képes összefüggéseiben is felismerni környezetét, ahhoz igazítani saját aktivitását.

11.10. Közlekedésre nevelés program

Az iskola a közlekedési ismeretekkel kapcsolatos követelményeknek az alábbi módon tesz eleget

- A közlekedési ismeretek a szakmai tantárgyak keretében kerülnek átadásra.
- Az iskola egészét átható u.n. projekt-oktatás keretében definiált projekteknél minden esetben jelen vannak a projektben érvényesítendő (tudatosítandó) ismeretek között a kapcsolatos közlekedési ismeretek.
- A projektek értékelése során is hangsúlyosan jelen van az a szempont, hogy az adott projektben részt vevő diákok milyen mértékben sajátították el kapcsolatos közlekedési ismereteket.

11.11. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás megelőzése és az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák alkalmazásával kapcsolatos program

Az iskola a társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás megelőzése valamint az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák alkalmazása témakörökben az alábbi programot valósítja meg.

- Jelen pedagógiai program több pontján került már említésre az iskola működését teljes mértékben átható u.n. resztoratív szemlélet, valamint a resztoratív technikák alkalmazása az iskolapolgárok – úgy a diákok, mint a munkatársak – mindennapi kapcsolataiban. A resztoratív szemlélet a harmonikus együttélés megteremtését és folyamatos fenntartását célozza. Az aktivitások széles spektrumot ölelnek fel az egyszerű én-közlésektől kezdve a formális konfliktuskezelő eljárásokig.
- Az iskola több i-csoportjában működik u.n. kortárs-segítő csoport – a resztoratív szemlélet jegyében.
- Folyamatosan képezünk kortárs-facilitátorokat is – munkatársaink facilitátorra képzése mellett -, akik képesek akár a munkatársak közötti kisebb feszültségek oldását célzó formális esetkezeléseket is levezetni.
- Az órarendi órákon éppúgy jelen vannak a resztoratív technikák bizonyos elemei, mint a munkatársak u.n. stábjaiban, műhelyfoglalkozásain.
- Az iskolai stratégiai céljai között kiemelten szerepel a resztoratív szemléletmód és a resztoratív technikák alkalmazásának folyamatos fejlesztése, eredményességének növelése.

11.12. A korszerű, a XXI. századnak megfelelő természettudományos ismeretek elsajátításának programja

Az iskola a korszerű természettudományos ismeretekkel kapcsolatos követelményeknek az alábbi módokon tesz eleget

- A korszerű természettudományos ismeretek a szakmai tantárgyak keretében kerülnek átadásra.
- Az iskola egészét átható u.n. projekt-oktatás keretében definiált projekteknél minden esetben jelen vannak a projektben érvényesítendő (tudatosítandó) ismeretek között a kapcsolatos korszerű természettudományos ismeretek.
- A projektek értékelése során is hangsúlyosan jelen van az a szempont, hogy az adott projektben részt vevő diákok milyen mértékben sajátították el a kapcsolatos korszerű természettudományos ismereteket.

11.13. Az infokommunikációs eszközök alkalmazásának programja

Az iskola az infokommunikációs eszközök alkalmazásával kapcsolatos követelményeknek az alábbi módokon tesz eleget

- Az iskola folyamatosan korszerűsíti informatikai eszközparkját – beleértve az informatikai hálózatot, az eszközöket és a szoftvereket.
- Az iskola minden tantermében, szaktantermében valamint a munkatársak számára kialakított helyiségekben biztosítja a belső hálózathoz való hozzáférést.
- Az iskola egész területén u.n. wifi alkalmazásával biztosított a folyamatos netkapcsolat lehetősége.
- Az iskola saját honlapját u.n. tudásbázisként is használja. Ott elérhetőek az aktuális tantárgyi követelmények, tesztek, számos esetben a konkrét elméleti ismeretanyag ill. annak a neten való elérhetősége.
- Az iskola preferálja, hogy a munkatársak pedagógiai munkájuk keretében minél erőteljesebben támaszkodjanak az infokommunikáció kínálta lehetőségekre.
- Az iskola saját fejlesztésű, az iskolai élet szervezését támogató informatikai rendszert működtet.
- Az iskola egészét átható projektoktatás támogatására a felmerülő igények szerint fejleszti folyamatosan tovább belső informatikai rendszerét, az AdatBazit.

11.14. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az egyes tantárgyakhoz alkalmazandó tankönyveket, segédleteket, taneszközöket a szaktanár határozza meg. Döntése előtt figyelembe veszi az iskola általános céljait, alkalmazott metodikai eszköztárát, aktuális fejlesztési programját.

Az alkalmazandó segédletek, taneszközök között előnyben részesítjük a digitális segédleteket, a multimédiás eszközöket illetve azokat, melyek elősegítik az élményszerű ismeretelsajátítást, a tapasztalat-alapú tanulást.

11.15. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A testnevelés mentálhigiénés tárgyaink egyike, azaz a testnevelést is alapvetően diákjaink mentálhigiénés állapotának harmonizálásához, fejlesztéséhez tekintjük elsősorban eszköznek (és csak másodsorban a testi, a fizikai állapot fejlesztéséhez).

Mint ahogy diákjaink ismeretelsajátítás, kompetenciafejlesztés terén elért fejlődését u.n. relatív skálán – önmaguk korábbi szintjéhez viszonyítva – mérjük, a fizikai állapotuk mérése esetén is hasonlóan járunk el.

Jellemzően két mutatót alkalmazunk. Az egyik az u.n. túrateljesítmény (félnapos gyalogtúra hossza), a másik a joggyakorlatok során mutatott koncentrált gyakorlat-végrehajtás.

11.16. A sajátos nevelési igényű tanulók

Mint korábban rögzítettük, iskolánk célcsoportja annak ellenére sajátos nevelési igényűnek tekintendő, hogy közülük csak mintegy 10% rendelkezik erről dokumentummal (valamely, erre feljogosított bizottság szakvéleményével).

Közismert, hogy a 15 éves, ill. idősebbek – mint diákjaink – fejlesztésére nem rendelkezik a gyógypedagógia metodikákkal. Széles körben elfogadott vélemény, hogy nem is lehet fejleszteni őket(?!).

Mint korábban jeleztük, diákjaink mindegyikénél a hátrányt okozó tényezők halmozódásáról beszélhetünk, melyek hosszú évek alatt alakultak sajátos, sokszor nem is definiálható együttesé. Ha meg is határozható az u.n. vezető tünet, annak kezelésével már nem sok érhető el, t.i. a halmozódások attól még maradnak.

Belső erővel fejlesztett programot valósítunk meg diákjaink hátrányai ellensúlyozása érdekében.

A diagnosztizált diszfunkciók esetében mód nyílik arra, hogy a vonatkozó tantárgyból könnyítést vagy felmentést kapjon az illető diák.

11.17. Tantárgyak struktúrája

A tantárgyi struktúra a tantervben előírt tárgyakból és modulokból valamint a Zöld Kakas program specialitásainak megfelelően kidolgozott tantárgyakból ill. projektekből épül fel.

= **SZAKKÖZÉPISKOLA**
KÖZISMERETI TANTÁRGYAK

- Magyar nyelv és irodalom
- Idegen nyelv(ek)
- Matematika
- Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek
- Informatika
- Szakmai tárgyak
- Etika
- Fizika
- Kémia
- Biológia – egészségtan
- Földrajz
- Művészetek

= **GIMNÁZIUM**
KÖZISMERETI TANTÁRGYAK

- Magyar nyelv és irodalom
- Idegen nyelvek
- Matematika
- Történelem és állampolgári ismeretek
- Informatika
- Etika
- Fizika
- Kémia
- Biológia – egészségtan
- Földrajz
- Művészetek
- Ének-zene
- Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret
- Vizuális kultúra
- Életvitel és gyakorlat
- Testnevelés

MENTÁLHIGIÉNÉS JELLEGŰ TANTÁRGYAK

Az un. mentálhigiénés tantárgyak - ellentétben a közismereti tárgyakkal - nem az ismeretátadás szolgálatában állnak, hanem a mentálhigiénés állapot fejlesztése, a személyiség harmonizálása a céljuk. A mentálhigiénés tantárgyak értékelése szövegesen történik. A művészetek szerepe kiemelt a mentálhigiénés fejlesztésben, ezért azokat (bár érdemjeggyel értékeljük) bizonyos szempontból a mentálhigiénés tárgyak közé soroljuk.

- testnevelés
- művészetek
- etika

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az ön- és közösség építés tevékenység keretében a diáknak több felkínált foglalkozásból választva kell felvennie adott óraszámot.

- Cél:
1. a mentálhigiénés fejlődés elősegítése
 2. tehetséggondozás
 3. pályaorientáció

A tevékenységek egy része állandóan a kínálat része: i-csoportvezetői órák, munka a mentorral, iskolai rendezvények, tehetséggondozás, stb; míg más elemek a szükségletek szerint változhatnak. Pl. ha öt diák igényel egy sajátos fakultációt, akkor az a fakultáció az adott tanévben elindul.

11.18. Óratervek - éves

A NAT szerinti óratervek éves bontásban

SZAKKÖZÉPISKOLA

tantárgyak	i - csoportok			
	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	148	148	148	128
Idegen nyelvek	111	111	111	96
Matematika	111	111	111	96
Etika	0	0	37	0
Tört., társ. és államp. ismeretek	74	74	111	96
Fizika	74	74	37	0
Kémia	74	37	0	0
Biológia – egészségtan	0	74	74	32
Földrajz	74	37	0	0
Szakmai tárgyak	222	259	296	352
Művészetek	0	37	0	0
Informatika	37	0	0	0
Testnevelés	185	185	185	160
I-csoportvezetői	37	37	37	32
Szabadon tervezhető órakeret	148	148	148	128
Rendelkezésre álló órakeret	1 295	1 332	1 295	1 120

ÉRETTSÉGIRE ÉPÜLŐ SZAKKÉPZÉS

tantárgyak	i-csoportok	
	13	14
Idegen nyelv	36	30
I-csoportvezetői	36	36
Testnevelés	72	72
Szakmai elmélet és gyakorlat - projekt	600	600
Nyári összefüggő szakmai gyakorlat	360	
összesen	1104	738

GIMNÁZIUM

tantárgyak	i - csoportok			
	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	148	148	148	128
I. Idegen nyelv	111	111	111	96
II. Idegen nyelv	111	111	111	96
Matematika	111	111	111	96
Etika	0	0	37	0
Tört és államp. ismeretek	74	74	111	96
Fizika	74	74	74	0
Kémia	74	74	0	0
Biológia – egészségtan	0	74	74	64
Földrajz	74	74	0	0
Informatika	37	37	0	0
Ének-zene	37	37	0	0
Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret	37	0	0	0
Vizuális kultúra	37	37	0	0
Művészetek	0	0	74	64
Életvitel és gyakorlat	0	0	0	32
Testnevelés és sport	185	185	185	160
I-csoportvezetői	37	37	37	32
Szabadon tervezhető órakeret	148	148	222	256
Rendelkezésre álló órakeret	1 295	1 332	1 295	1 120

11.19. Óratervek - heti

A NAT szerinti óratervek heti bontásban

SZAKKÖZÉPISKOLA

tantárgyak	i- csoportok			
	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Etika			1	
Tört., társ. és államp. ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Biológia – egészségtan		2	2	1
Földrajz	2	1		
Szakmai tárgyak	6	7	8	11
Művészetek*		1		
Informatika	1			
Testnevelés	5	5	5	5
I-csoportvezetői	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

ÉRETTSÉGIRE ÉPÜLŐ SZAKKÉPZÉS

tantárgyak	i-csoportok	
	13	14
Idegen nyelv	1	1
I-csoportvezetői	1	1
Testnevelés	2	2
Szakmai elmélet és gyakorlat - projekt	20	21
Nyári összefüggő szakmai gyakorlat	360	
összesen	30	25

GIMNÁZIUM

tantárgyak	i- csoportok			
	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3	3	3	3
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Etika			1	
Tört és államp. ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Informatika	1	1		
Ének-zene	1	1		
Dráma és tánc / mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1		
Művészetek			2	2
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
I-csoportvezetői	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

óraszámok	i- csoportok			
	9	10	11	12
A tanuló heti órászáma	35	36	35	35
Az i-csoportok heti időkerete	57	57	58	58

2011. évi CXCV. tv. 6. melléklet alapján

Mind az éves, mind a heti bontású fenti óraterveket, valamint a tanulók és i-csoportok heti időkereteit a választott [kerettanterv](#) szerint iránymutatónak tekintjük.

[2. melléklet a 14/2013. \(IV. 5.\) NGM rendelethez 2.30 szakmai keret-
tanterv
32/2011. \(VIII.25.\) NGM rendeletben kiadott szakmai és vizsgakövetel-
mény](#)

Az oktatás-szervezés terén az u.n. tapasztalati tanulás feltételeinek a megteremtésére törekszünk. Erre a projekt-alapú oktatást tartjuk megfelelőnek.

Az általunk kidolgozott és alkalmazott projekt-oktatás alapvetően a diákok érdeklődésére alapozott, valós (t.i. tényleges – piaci) igényekre válaszoló, termék és/vagy szolgáltatás előállítását célzó projektek szervezése és bonyolítása adja a képzés alapját. Munkatársaink e projektek keretében ismerik fel és tudatosítják a diákokban az egyes szakmák megkívánta tudásokat/kompetenciákat. Azaz az ismeretsajátítás és a kompetenciafejlesztés egyrészt a diákok tényleges érdeklődése, másrészt a piaci-jellegű projektek logikája a mentén zajlik.

A diákok rendszeres időközönként u.n. projekt-vizsgák (a projektmenedzsment keretében ez megfelel az u.n. check-point-oknak) keretében számolnak be az adott projekt állásáról, valamint a projektvégrehajtás keretében szerzett új tapasztalataikról, ismereteikről.

A fenti munkamenet során óhatatlanul maradnak ki olyan ismeretek, melyeket az adott szakma (szakmai és vizsgakövetelmények) egyébként megkövetel. Ezeket részben a projektvizsgákra való felkészülés során, részben az e célból szervezett, koncentrált korrekciós képzések keretében sajátítanak el a diákok.

A szakképzésben részt vevő diákok – mind a aszkközépiskolai, mind a szakiskolai ágon – gyakorlati képzési kötelezettségeiket¹⁵ részben az iskolai tanműhelyekben, részben tanulószerveződéssel¹⁶ külső munkahelyeken, részben az iskola és külső cégek között létrejött együttműködési megállapodások¹⁷ keretében külső munkahelyeken töltik.

13. Dokumentációs rendszerünk

Az iskola egységes informatikai rendszert alkalmaz a neveléssel, oktatással kapcsolatos adatok, információk, dokumentációk kezelésére, dokumentálására valamint archiválására.

14. Minőségirányítási rendszerünk

Munkánkat a partnerközpontúság, a folyamatos jobbítás valamint a szervezeti kultúra folytonos fejlesztése jegyében végezzük.

2009. évben második alkalommal nyertük el az u.n. FÜPI Modell szerinti tanúsítást, melyet független tanúsító szervezet, a Certop Rendszerház adott ki.

¹⁵ 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 27. § (5)

¹⁶ 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 42. §

¹⁷ 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 56. §

Minőségirányítási rendszerünket azóta rendszeresen megújítjuk.

(Izd. [Minőségirányítási rendszer](#))

15. Eszköz- és felszerelések jegyzéke

15.1. A nevelő-oktató munka infrastrukturális feltételei

A képzés alapvető helyszíne a Bp. IX. Hurok u. 11. sz. alatti épület, ahová egyidejűleg mintegy 400 fő fér be: 5 db 50-60 m²-es szaktanterem, 6 db 40 m²-es szaktanterem, 3 db 25-35 m²-es szaktanterem, 1 db 150 m²-es közösségi terem.

Az iskola oktatásszervezési megoldása lehetővé teszi a heti 6 napos oktatást, miközben a diákok csak 5-5 napot járnak iskolába. Ez a befogadó kapacitást 20%-al növeli meg.

A szakképző évfolyamokra járó diákok szakmától függően idejük 30-50%-t kell, hogy gyakorlattal töltsék – többnyire külső helyszíneken. Ez az épület kapacitáskihasználásánál is fontos tényező.

Egyes tantárgyak bizonyos részeinek tanítása külső helyszíneken történik (pl: kémia, fizikai kísérletek, biológiai laborgyakorlat, testnevelés, könyvtár). Ezeket a környező intézményekkel kötött szerződések keretében biztosítjuk.

Állandó partnereink: Weöres Sándor Általános Iskola és Gimnázium (laborgyakorlatok), Vendéglátó, Idegenforgalmi és Kereskedelmi Középiskola és Szakiskola (tornatermi testnevelés, könyvtár, iskolaorvosi ellátás).

Az iskola rendelkezik informatikai hálózattal (86 végpont+wifi), állandó széles sávú internet-kapcsolattal, a belső hálózatot kiszolgáló szerverrel. Minden tanterem és szaktanterem rendelkezik végponttal. Három db informatikai szaktanterem és egy db multimédiás laboratórium áll rendelkezésre.

Bővebben lsd. a *melléklet 4. sz.* fejezetet.

15.2. A nevelő-oktató munka tárgyi feltételei

Eszköz-és felszerelésjegyzék

A szakközépiskola és szakiskola rendelkezik a számítógépes adathordozón (CD) hozzáférhető demonstrációs eszközökkel valamint egyéb oktatástechnikai segédeszközökkel.

A szakközépiskola és szakiskola önálló kézikönyvtárral rendelkezik - valamint rendelkezésre áll a Körösi Csoma Sándor Általános Iskola könyvtára.

Három db korszerűen felszerelt számítástechnikai szaktanteremmel és 1 db multimédiás laborral rendelkezik az iskola, a gépek hálózatba vannak kötve.

A pedagógusok számára 20 db korszerű számítógép áll rendelkezésre, szintén részei az iskolai hálózatnak. Minden gépről biztosított az állandó internet-elérés lehetősége. Az iskola épületében wifi rendszer biztosítja, hogy a hordozható számítógépek is bárhol internetkapcsolatot legyenek képesek létesíteni.

Az oktatás rendelkezésére áll televízió, videomagnó, kazettás magnetofonok, CD lejátszók, projektorok, digitális felvevők, fényképezőgépek, laptopok. Minden tanteremben kiépítésre került hálózati csatlakozó lehetővé teszi az iskolai szerveren tárolt, ill. az interneten elérhető tartalmak felhasználását a tanórákon.

A szakközépiskola és szakiskola adminisztrációja rendelkezik fénymásolóval, számítógéppel, nyomtatóval, fax készülékkel.

Az iskolában a szakképzés tárgyi feltételrendszerei biztosítottak.

Bővebben lsd. a 9. fejezet melléklet 4. sz. fejezetet.

16. Záradék

Fenntartó az iskola igazgatójával egyetértésben kijelenti, hogy a jelen pedagógiai programot minden esetben az aktuális törvényi változásoknak megfelelően aktualizálja annak hatályossága alatt. A hatályosság lejártát megelőzően intézkedik annak meghosszabbításáról, illetve új pedagógiai program készítéséről.

A módosított pedagógiai programot elfogadásra minden esetben a tantestület elé bocsájtja fenntartó.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatalának módja:

- az aktuális [pedagógia program](#) minden esetben megtalálható az iskola honlapján ahonnan az nyomtatható is
- az aktuális pedagógiai program nyomtatható verziója megtalálható az iskola szerverén, és elérhető az iskola belső informatikai hálózatán keresztül is
- az aktuális és aláírásokkal, pecséttel hitelesített pedagógiai program folyamatosan megtalálható az iskola titkárságán, ahol azt betekintésre bárki elkérheti és megkapja.

Jelen pedagógiai programot a Zöld Kakas *L*iceum Szakközépiskola tantestülete 2013-08-26-i nyilvános ülésén megtárgyalta, és többségi szavazással elfogadta.

17. MELLÉKLET 1.SZ.

TANANYAG- KÖVETELMÉNYEK

Az 51/2012 (XII.21) EMMI rendelettel kiadott alábbi kerettantervek szerinti tantárgyak tananyagait, és tantárgyi követelményeit tartjuk az **ALTERNATÍV KERETTANTERV** a „különös bánásmódot igénylő – ú.n. ZK” diákok számára követendőnek a gimnázium valamint a szakközépiskola **közismereti** területén:

- [51/2012 \(XII.21\) EMMI rendelet](#) 3.sz. melléklet
Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára
- [51/2012 \(XII.21\) EMMI rendelet](#) 6.sz. melléklet
Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára.

A 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelettel kiadott alábbi kerettantervek szerinti tantárgyak tananyagait, és tantárgyi követelményeit tartjuk az **ALTERNATÍV KERETTANTERV** a „különös bánásmódot igénylő – ú.n. ZK” diákok számára követendőnek a szakközépiskola illetve a szakképzés **szakmai** területén:

- 2. melléklet a 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelethez **2.79.**
[SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV Az 54 213 03 MOZGÓKÉP- ÉS ANIMÁCIÓKÉSZÍTŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ, valamint a VI.HANG-, FILM ÉS SZÍNHÁZTECHNIKA ÁGAZATHOZ](#)
- 2. melléklet a 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelethez **2.89.**
[SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV az 54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs SZAKKÉPESÍTÉSHEZ, valamint a IV. Pedagógia ÁGAZATHOZ](#)
- 2. melléklet a 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelethez **2.120.**
[SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV az 54 344 02 VÁLLALKOZÁSI ÉS BÉRÜGYINTÉZŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ valamint a XXIV. KÖZGAZDASÁG ÁGAZATHOZ](#)

18. MELLÉKLET 2.sz. AZ OKTATOTT SZAK- MÁK TÁRGYI FELTÉTELEI

PEDAGÓGIAI- ÉS CSALÁDSEGÍTŐ 54 140 02 0000 00 00

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma a szakmai és vizsgakövetelmények hiánya miatt (2013.05.27) a pedagógiai aszisztens képzés alapján (a vonatkozó kerettanterv nem tartalmaz ehhez képest plusz követelményt)

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	a székhelyen rendelkezésre áll	szerződéses partnernél rendelkezésre áll
Általános jellegű iskolai tanterem, szaktanterem, különféle szertárak, könyvtár, foglalkoztató helyiség, étkező, tornaterem, öltözők, WC-k, mosdók, közlekedőterek, más közösségi terek, illetve ezek berendezése, felszerelési tárgyai	x	
Az általános iskolai tantárgyak tanulókísérleti és szemléltető eszközei, tanfelszerelései	x	
Általánosan használt egyéni fejlesztő taneszközök	x	
Az iskola működésére vonatkozó jogszabályok, dokumentumok	x	
Alapvető rajz és dekorációs eszközök, anyagok	x	
Általános jellegű számítógépterem multimédiás kiegészítővel	x	
Általános jellegű irodatechnikai és elektronikus kommunikációs eszközök	x	
Hagyományos oktatástechnikai eszközök	x	
Egyszerű, alapvető sportszerek, játékszerek, társasjátékok	x	
A leggyakoribb, alapvető kézműves technikák eszközei, anyagai	x	
Az iskolai adminisztrációs feladatok kellékei	x	
Elsősegélynyújtó felszerelés	x	
Lázmérő, vérnyomásmérő	x	
Általános jellegű, gyakran használt gyógyászati segédeszközök	x	

MOZGÓKÉP- ÉS ANIMÁCIÓKÉSZÍTŐ 54 213 03 0000 00 00

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma a szakmai és vizsgakövetelmények szerint (a vonatkozó kerettanterv nem tartalmaz ehhez képest plusz követelményt)

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	a székhelyen rendelkezésre áll	szereződéses partnernél rendelkezésre áll
Videoszerkesztő szoftverek	x	
Táblázatkezelő szoftverek	x	
Statisztikai szoftverek	x	
A közvetítéshez/felvételhez használt eszközök	x	
A közvetítőkocsiban használt eszközök		x
Analóg és digitális fényképezőgép/kamera	x	
A televízióműsor gyártásához szükséges eszközök	x	

VÁLLALKOZÁSI- ÉS BÉRÜGYINTÉZŐ 54 344 02 0000 00 00

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma a szakmai és vizsgakövetelmények szerint (a vonatkozó kerettanterv nem tartalmaz ehhez képest plusz követelményt)

A képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök és felszerelések minimuma	a székhelyen rendelkezésre áll	szereződéses partnernél rendelkezésre áll
Iratrendezők	X	
Irodatechnikai eszközök	X	
Számítógép	X	
Szkenner	X	
Nyomtató	X	
Szoftverek	X	
Internet hozzáférés	X	
Kommunikációs eszközök	X	
Ügyintézési eljárásrend	X	
Formanyomtatványok	X	
Szerződés- és ajánlatminták	X	
Jogszabály gyűjtemény	X	

JEGYZÉK

a Zöld Kakas Líceum kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről
a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint

Eszközök, fel- szerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
tanterem	6	
szakterem	6	
tornaterem	szereződéses partnernél	kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
sportudvar	1	
igazgatói iroda	1	
nevelőtestületi szoba	3	
helyettesi iroda	1	
üggyviteli helyiség	1	
könyvtár	szereződéses partnernél	Szabó Ervin Könyvtár fiók könyvtára
orvosi szoba	szerezésessel megoldva	
Kiszolgálóhelyiségek		
sportszertár	1	
aula (előtér, közösségi tér)	1	
porta	1	
hideg-meleg vizes zuhanyozó	1	
személyzeti WC	2	
tanulói WC	2	
egyéb raktár	1	
szertár	1	

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
1. Tanterem	12	
tanulói asztalok, székek	12x26 szék 12x13 asztal	életkornak megfelelő méretben;
nevelői asztal, szék	12x 1	
tábla	12x1	
ruhatároló (fogas)	12x2	
szeméttároló	12x 1	
sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben
2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)		
a) számítástechnikai		
terem		
tábla + flipchart	1	

számítógépasztal	tanulónként 1	
számítógépek és tartozé- kai	tanulónként 1 felszerelés	
nyomtató	1	
programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
b) gyakorló tanterem	1	gimnáziumban a munkába állást előkészítő oktatáshoz; szakközépiskolában a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; szakiskolá- ban munkába álláshoz, életkezdéshez szüksé- ges ismeretek átadásához; e feladat megold- ható a számítástechnikai, illetve technika szak- tanteremben is
3. Logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba	1	
6. Sportudvar szabadtéri labdajáték felszerelése	1	streetball, kispályás foci, ping-pong felszerelés
7. Igazgatói iroda		
íróasztal	1	
szék	1	
tárgyalóasztal	1	
szék	2	
iratszekrény	1	
fax	1	
telefon	1	
8. Nevelőtestületi szoba		
fiókos asztal	16	
szék	20	
napló és folyóirattartó	1	
könyvszekrény	2	
fogasok	5	
mosdókagyló	1	
tükör	1	
9. Ügyviteli helyiség		
asztal	3	
szék	4	
iratszekrény	1	
lemezszekrény	1	
fénymásoló	1	
számítógép nyomtatóval	3	
telefon		közös vonallal is működtethető
10. Könyvtár	szereződéses partnernél	

III. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
Taneszközök tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden i-csoport alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
magnetofon	4	
CD vagy lemezjátszó	20	
video (lejátszó) televízióval	1	